

Stærke fællesskaber på eud?

Moderator: Allan Kruse, direktør
på Svendborg Erhvervsskole

danske

ERHVERVSSKOLER
OG -GYMNASIER

Program

- 14.15 **Velkomst og rammesætning**
- 14.20 **Hvorfor fællesskaber kan være en vej til at styrke gennemførslen på EUD** v. Hans Henrik Knoop, lektor på Aarhus universitet
- 14.40 **De sociale rammer og lyst til læring** v. Søren Skou, pædagogisk konsulent, DCUM
- 14.55 **De fysiske rammer for fællesskaber** v. Jesper Kofoed Petersen og Simon Mikkelsen, henholdsvis direktør og 24h skolechef på Den Jyske Håndværkerskole
- 15.10 **Pause**
- 15.20 **Spørgepanel med oplægsholderne**
- 15.35 **Gruppearbejde ved bordene om anbefalinger ift. at styrke fællesskaber på erhvervsuddannelserne**
- 15.20 **Afstemning om anbefalinger**
- 16:05 **Afrunding**

Hvorfor er fællesskaber vigtige?

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier

Hans Henrik Knoop

Lektor, Aarhus Universitet

Extraordinary Professor, North-West University

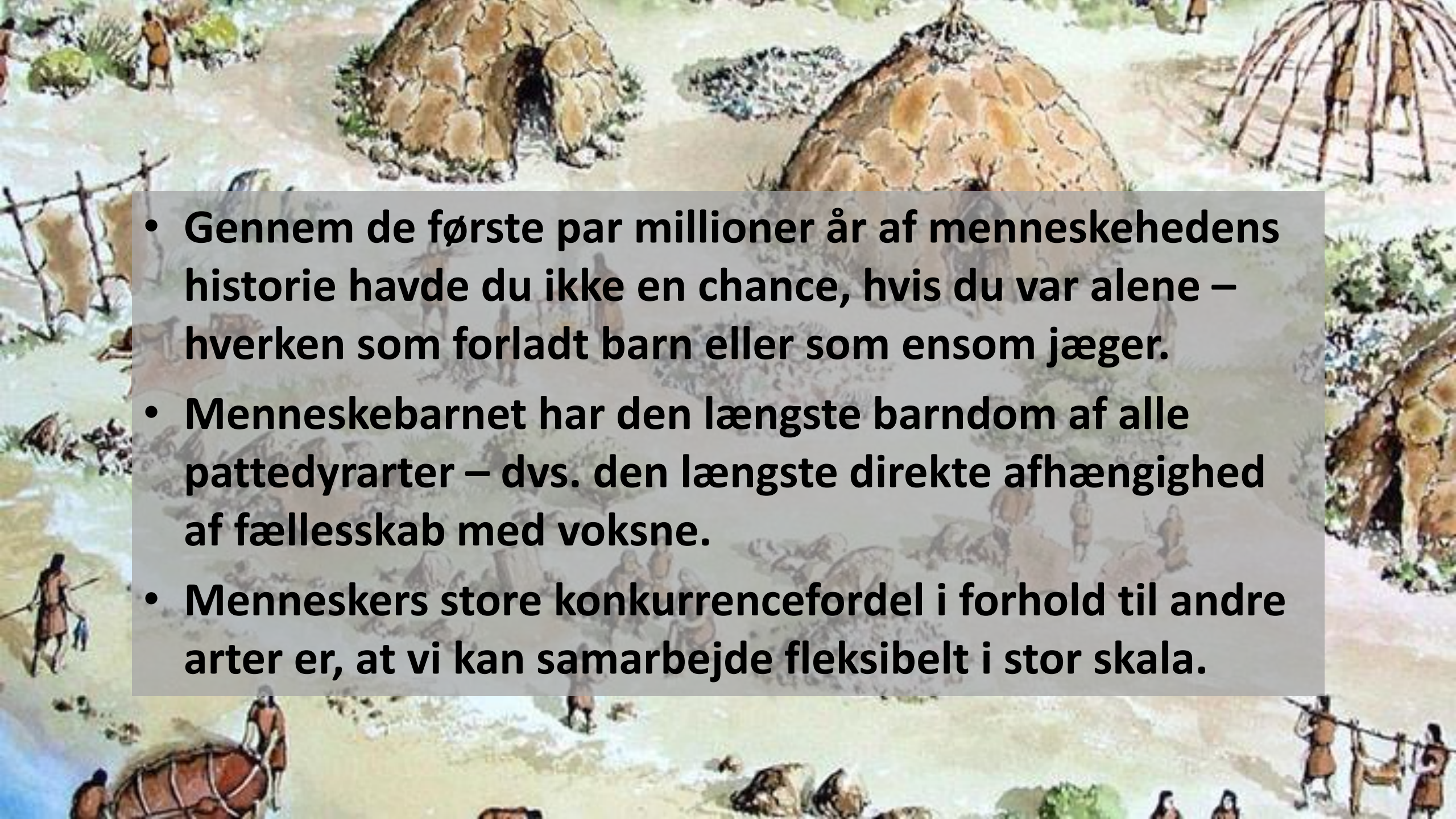

**Vi er genetisk optimerede til
fællesskaber**

200.000 generationers "frie" "fællesskaber"

-
- Gennem de første par millioner år af menneskehedens historie havde du ikke en chance, hvis du var alene – hverken som forladt barn eller som ensom jæger.
 - Menneskebarnet har den længste barndom af alle pattedyrarter – dvs. den længste direkte afhængighed af fællesskab med voksne.
 - Menneskers store konkurrencefordel i forhold til andre arter er, at vi kan samarbejde fleksibelt i stor skala.

**Vi er psykologisk afhængige af
fællesskaber**

Fællesskab som fælles kendetegn

- **Socialt:** familier, venner, kolleger, kærlighed etc.
- **Fysisk:** bolig, by, land etc.
- **Biologisk:** genetisk, artsmæssigt, økologisk etc.
- **Kulturelt:** adfærd, sprog, værdier, grundantagelser

Frihed og fællesskab som gensidige forudsætninger

- Fællesskab uden frihed er snærende
- Frihed uden fællesskab er koldt

Intet har farve i ufrivillig, social isolation.

- Social forbundenhed er et af vore vigtigste, basale psykologiske behov.
- At vær del af et socialt fællesskab, er næsten ensbetydende med at opleve mening i tilværelsen.

Livskvaliteter som fremmer trivsel

- **kroplig sundhed** (fysisk velvære)
- **selvbestemmelse** (frihed til helhjertethed)
- **at være god til noget** (have styrker)
- **at tro på egne muligheder** (have selvtillid, self-efficacy, erfaring for at kunne lykkes ved at gøre sig umage, optimisme)
- **interesser** (engagemang, lyst til at lære og skabe, lyst til foretagsomhed der skaber værdi for andre)
- **kærlige og omsorgsfulde, sociale relationer** (familie, venner, kolleger)
- **personlig udvikling** (at danne sig som unikt individ / som mere end kopi af en kultur)
- **sammenhæng i stort og småt** (identitet, meningsfuldhed, eksistentiel forankring)

Oplevelse af gode fællesskaber hænger stærkt sammen med alle disse livskvaliteter!

Hvad er trivsel?

- ...et samlet udtryk for, *at en person aktivt tilstræber forskellige former for livskvalitet, udvikler sig hensigtsmæssigt, og at miljøet i tilstrækkelig grad fremmer, at det sker.*
- Ikke mindst oplevelsen af *tilstrækkelig frihed, tiltrækkelig god social forbundenhed og tilstrækkelig tro på egne muligheder for at mestre relevante udfordringer* er afgørende...”

**Vi er fagligt og pædagogisk
afhængige af fællesskaber**

Fællesskab jf. nationale trivselsmålinger

- De fleste elever oplever et stærkt elevfællesskab i skolen, mens de færreste oplever et stærkt elev-lærer-fællesskab.
- Fællesskab, både mellem eleverne og mellem elever og lærere, viser statistisk sammenhæng med alle indikatorer på trivsel: skoletrivsel, læring, involvering i undervisningen, oplevet kompetence, tryghed og at være uden smerter. Sammenhængene er stærke og konsistente.
- De elever, som både oplever stærke elevfællesskaber og elev-lærer-fællesskaber har i særklasse høj trivsel, uanset hvilken indikator for trivsel, vi ser på. Omvendt er elever, som både oplever en lav grad af elevfællesskab og en lav grad af fællesskab med lærerne, tilbøjelige til at mistrives på alle de nævnte indikatorer for trivsel.
- De skoler, der er kendetegnede af høj trivsel, vil også have elever, som oplever at høre til i det større fællesskab på deres skole.

Fællesskab mellem eleverne

N: 290.882 elever fra 1215 folkeskoler

Spørgsmål/Udsagn	Svarkategorier	% med positivt svar
Er du glad for din klasse?	Aldrig, sjældent, en gang imellem, tit, meget tit	80,1
Jeg føler, jeg hører til på min skole	Helt uenig, uenig, hverken enig eller uenig, enig, helt enig	73,7
De fleste af eleverne i min klasse er venlige og hjælpsomme	Helt uenig, uenig, hverken enig eller uenig, enig, helt enig	78,8
Andre elever accepterer mig, som jeg er	Helt uenig, uenig, hverken enig eller uenig, enig, helt enig	75,6

Indeks: Antal positive svar som udtryk for graden af oplevet fællesskab mellem elever

Antal positive svar	Drenge (n=148.695)	Piger (n=142.127)	Alle elever (n=290.822)
0	5,9 %	8,9 %	7,4 %
1	7,0 %	8,4 %	7,7 %
2	10,0 %	11,5 %	10,7 %
3	17,8 %	17,7 %	17,7 %
4	59,3 %	53,5 %	56,5 %
Total	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Fællesskab mellem elever og lærere

Spørgsmål/Udsagn	Svarkategorier	% med positivt svar
Hjælper dine lærere dig med at lære på måder, som virker godt?	Aldrig, sjældent, en gang imellem, tit, meget tit	67,7
Hvad synes dine lærere om dine fremskridt i skolen?	Under middel, middel, over middel, virkelig gode	71,8
Undervisningen giver mig lyst til at lære mere	Helt uenig, uenig, hverken enig eller uenig, enig, helt enig	42,7
Lærerne er gode til at støtte mig og hjælpe mig i skolen, når jeg har brug for det	Helt uenig, uenig, hverken enig eller uenig, enig, helt enig	68,0

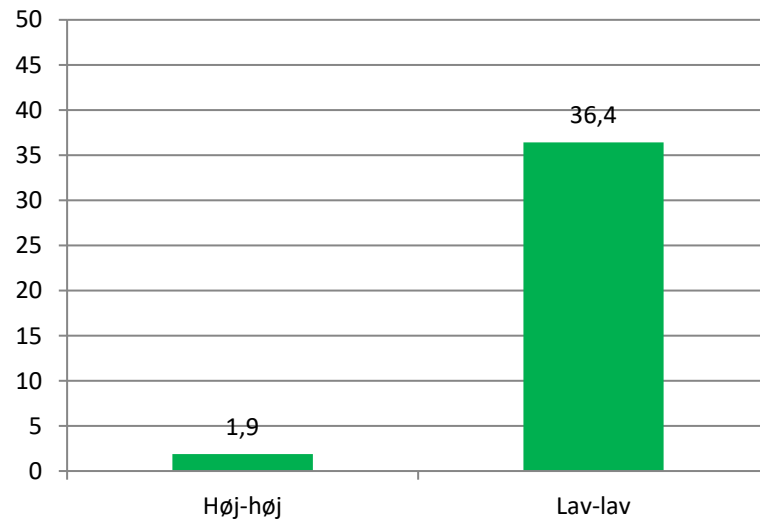
Indeks: Antal positive svar som udtryk for graden af oplevet fællesskab mellem elever og lærere

Antal positive svar	Drenge (n=148.695)	Piger (n=142.127)	Alle elever (n=290.822)
0	9,5 %	9,4 %	9,5 %
1	15,3 %	15,6 %	15,4 %
2	19,8 %	18,7 %	19,3 %
3	28,1 %	25,8 %	27,0 %
4	27,3 %	30,5 %	28,8 %
Total	100,0 %	100,0 %	100,0 %

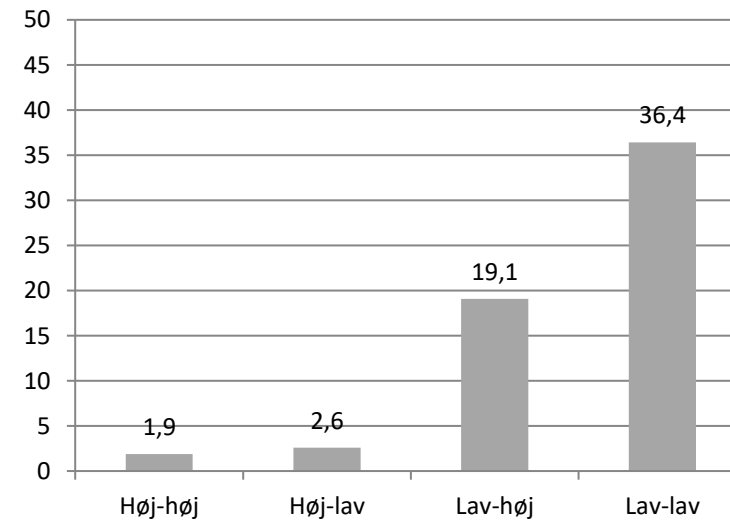
Fællesskab og tryghed – kombineret

Procent som aldrig eller sjældent
føler sig trygge i skolen

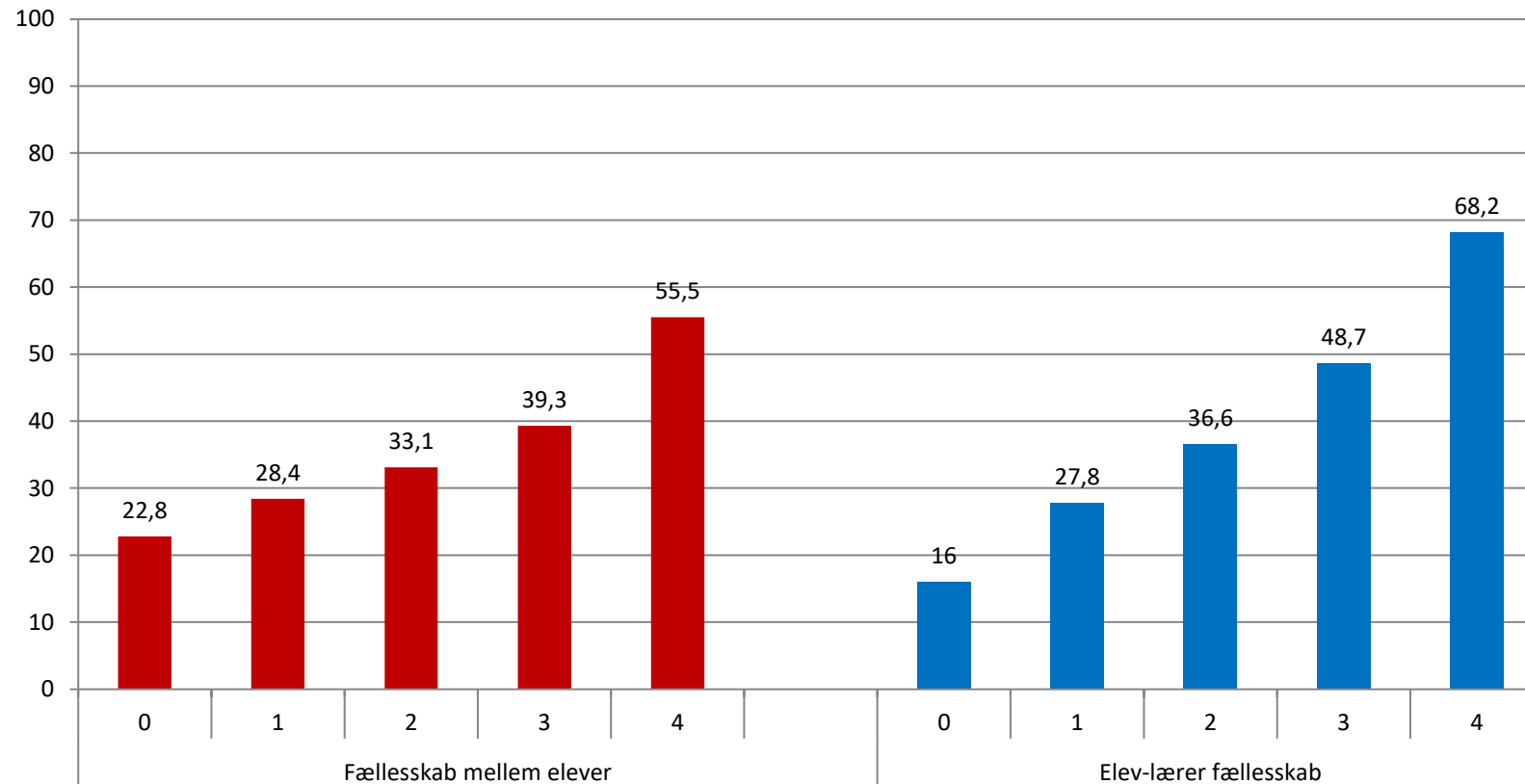
Procent som aldrig eller sjældent
føler sig trygge i skolen

Fællesskab og koncentration

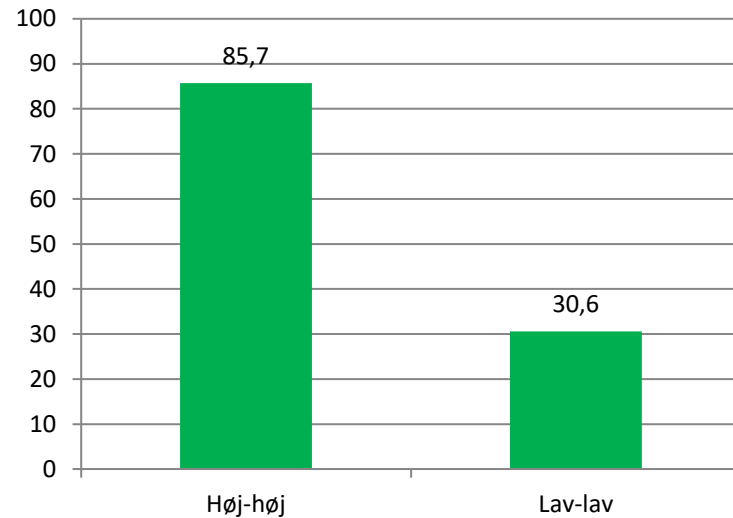
Procent som svarer meget tit/tit til spørgsmålet: Hvis jeg bliver forstyrret i undervisningen, kan jeg hurtigt koncentrere mig igen

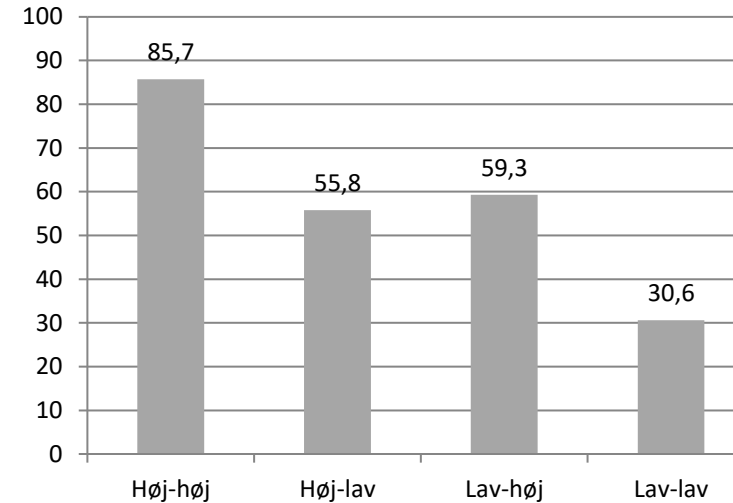
Fællesskab og koncentration – kombineret 1

Procent som meget tit/tit kan koncentrere sig i timerne

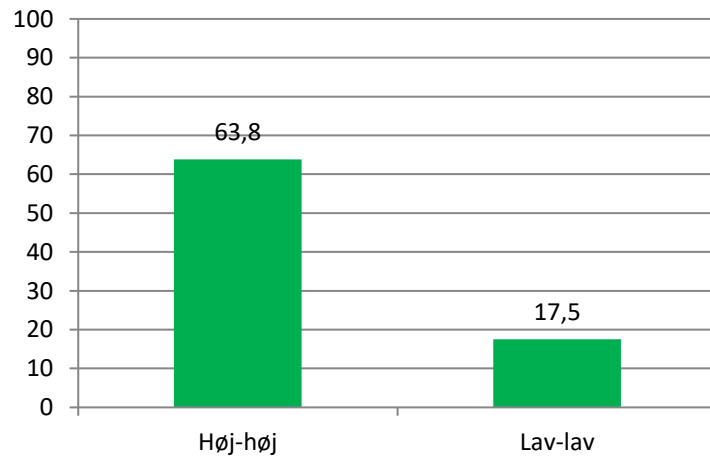
Procent som meget tit/tit kan koncentrere sig i timerne

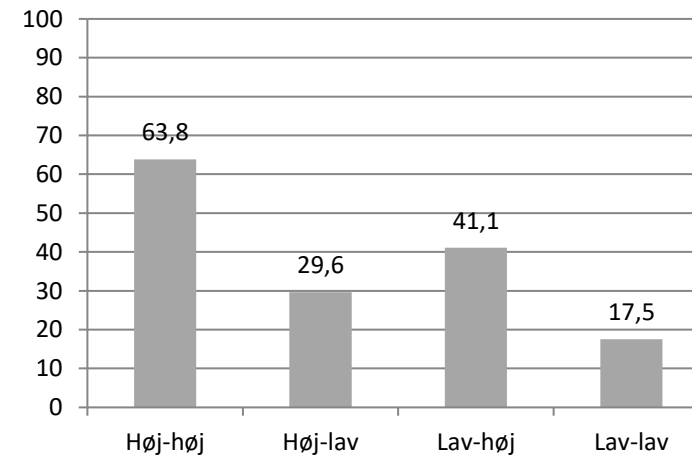
Fællesskab og koncentration – kombineret 2

Procent som svarer meget tit/tit til spørgsmålet: Hvis jeg bliver forstyrret i undervisningen, kan jeg hurtigt koncentrere mig igen

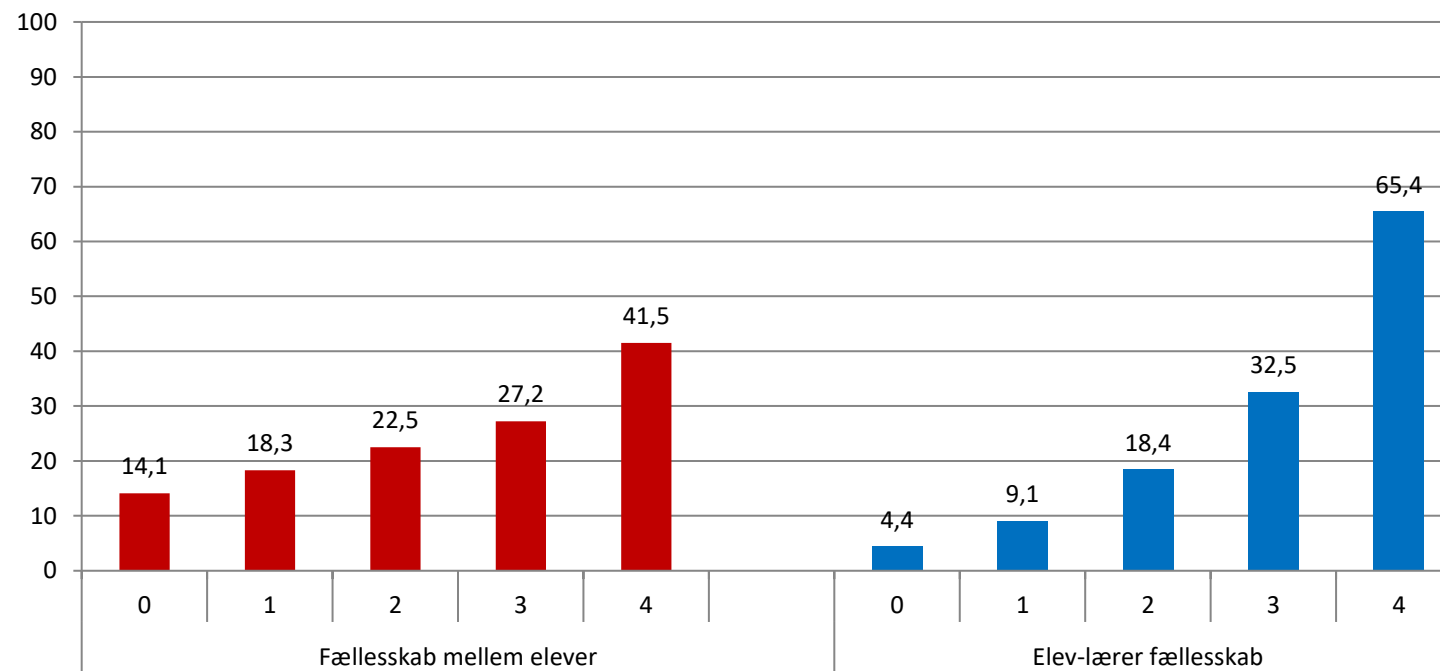
Procent som svarer meget tit/tit til spørgsmålet: Hvis jeg bliver forstyrret i undervisningen, kan jeg hurtigt koncentrere mig igen

Fællesskab og spændende undervisning

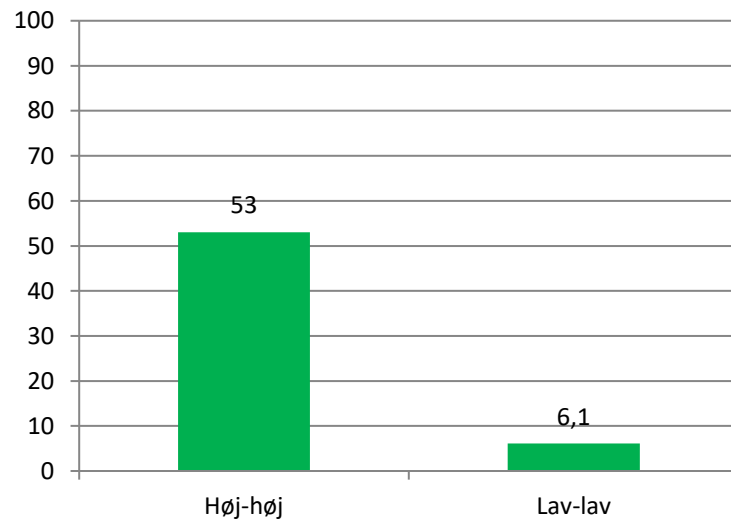
Procent som meget tit/tit synes, at undervisningen er spændende

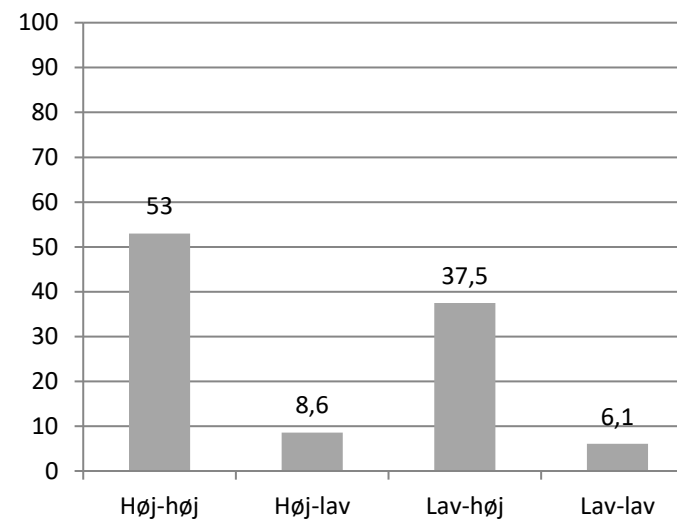
Fællesskab og spændende undervisning – kombineret

Procent som meget tit/tit synes, at undervisningen er spændende

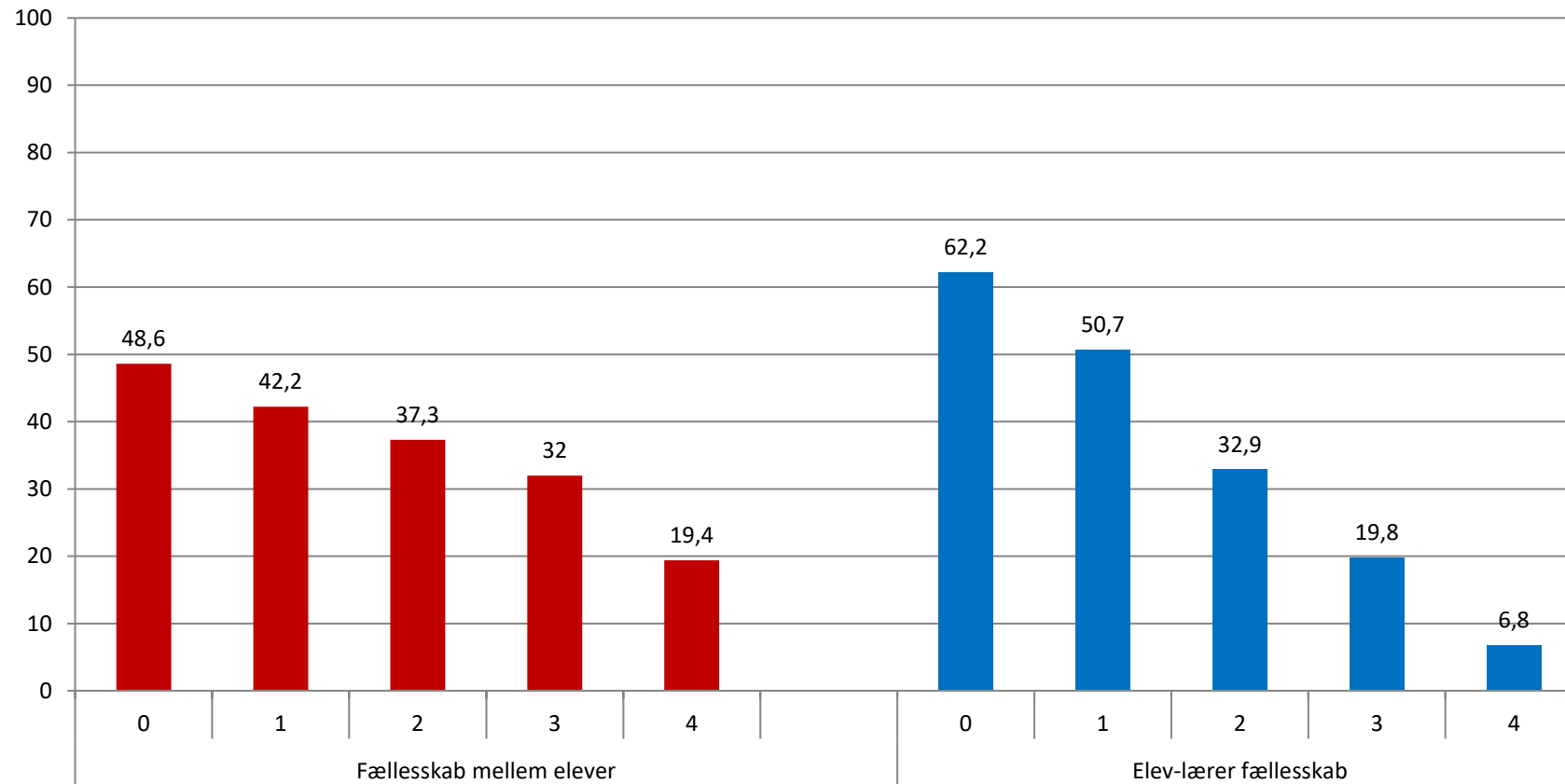
Procent som meget tit/tit synes, at undervisningen er spændende

Fællesskab og kedsomhed - 1

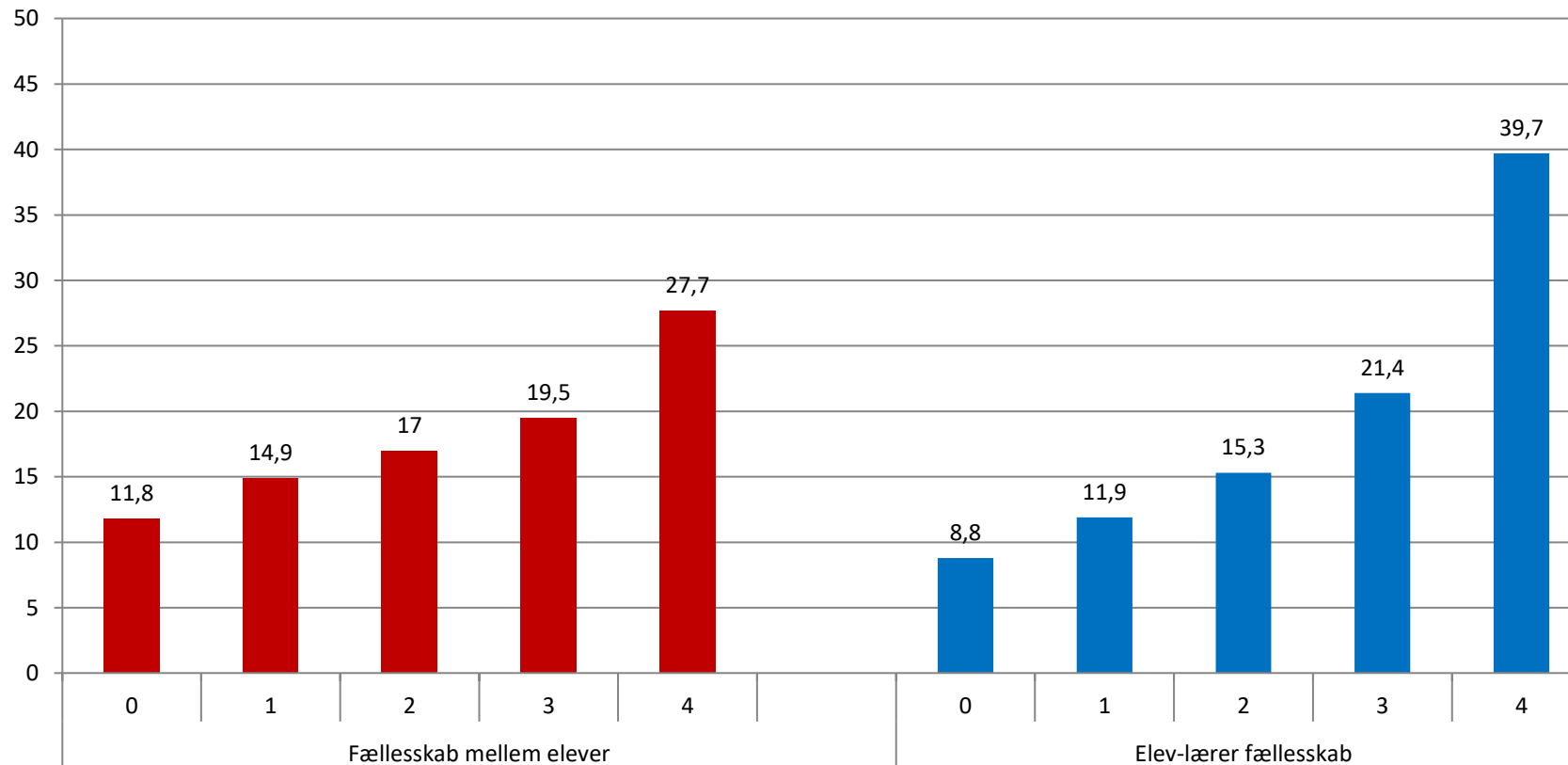
Procent som meget tit/tit synes undervisningen er kedelig

Fællesskab og kedsomhed - 2

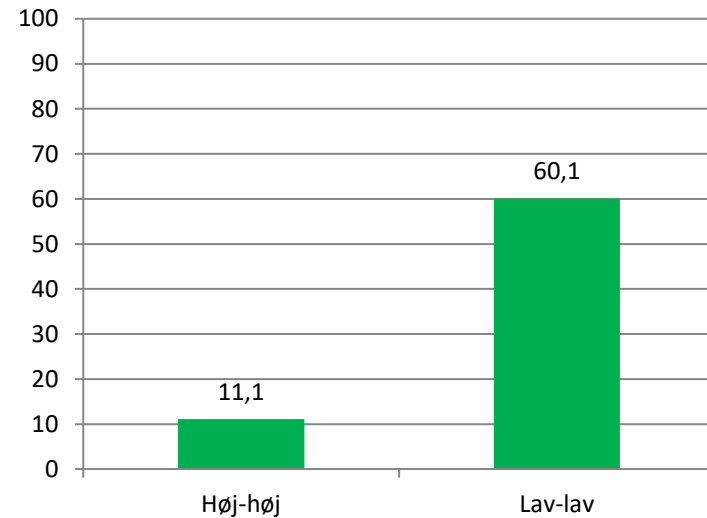
Procent som svarer meget tit/tit til spørgsmålet: Hvis jeg keder mig i undervisningen, kan jeg selv gøre noget for, at det bliver spændende

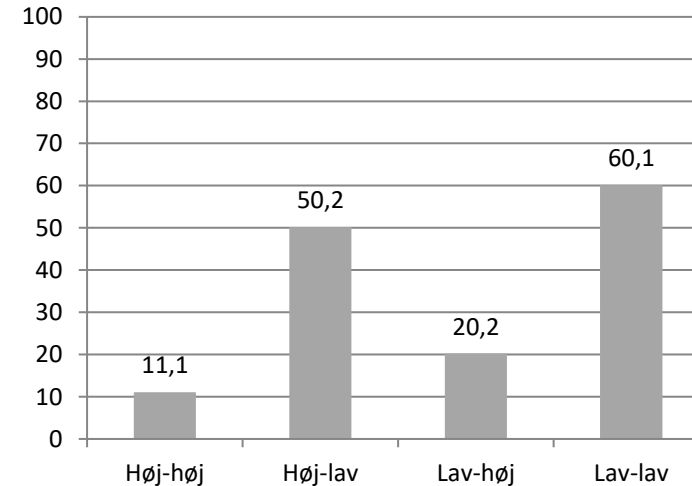
Fællesskab og kedsomhed – kombineret 1

Procent som meget tit/tit synes
undervisningen er kedelig

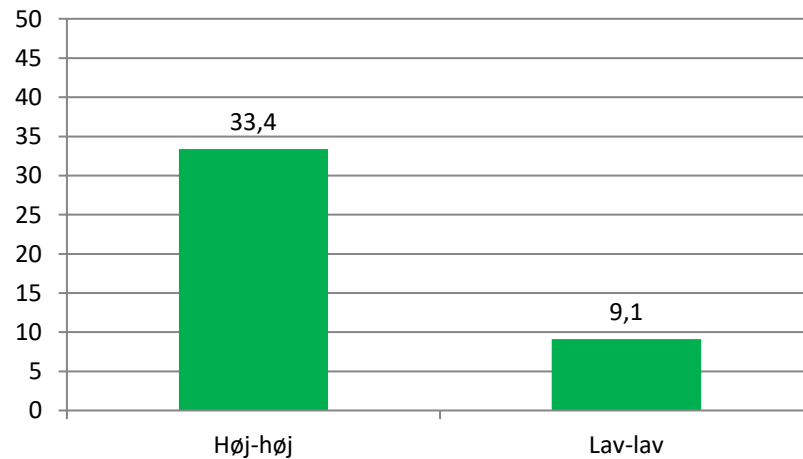
Procent som meget tit/tit synes
undervisningen er kedelig

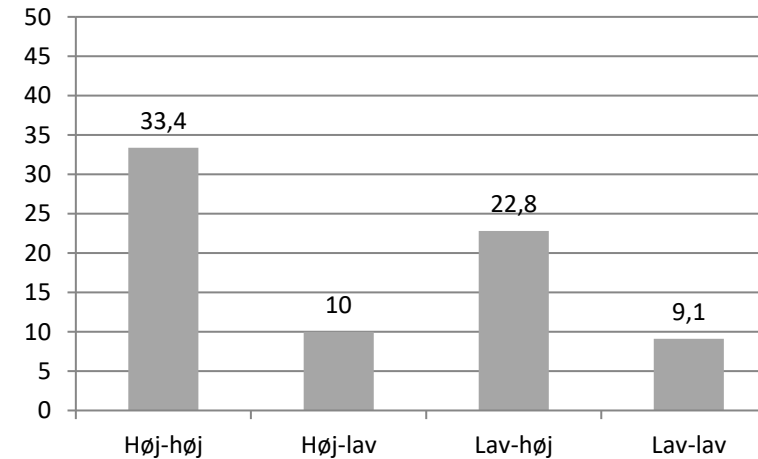
Fællesskab og kedsomhed – kombineret 2

Procent som svarer meget tit/tit til spørgsmålet: Hvis jeg keder mig i undervisningen, kan jeg selv gøre noget for, at det bliver spændende

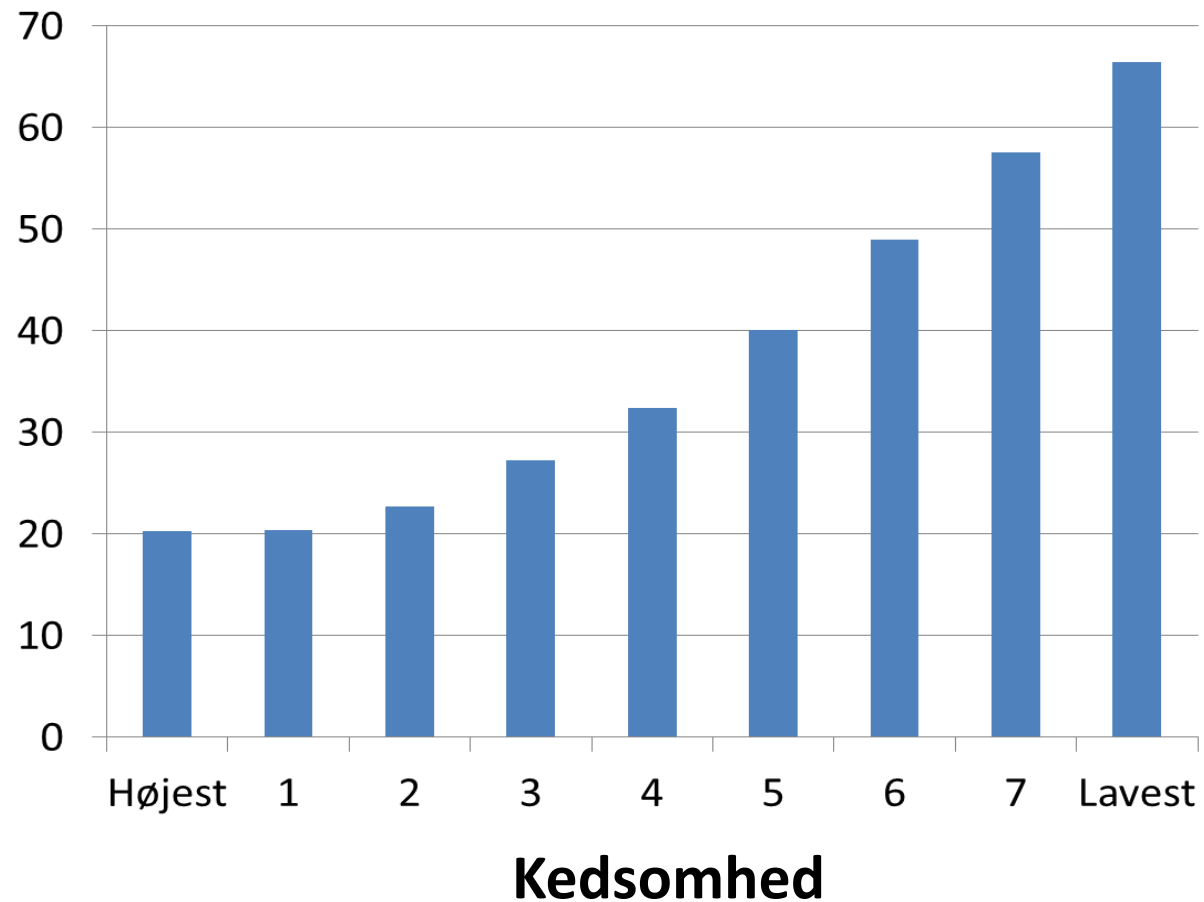
Procent som svarer meget tit/tit til spørgsmålet: Hvis jeg keder mig i undervisningen, kan jeg selv gøre noget for, at det bliver spændende

Jo mere kedsomhed – des mindre tro på sig selv

Self-efficacy

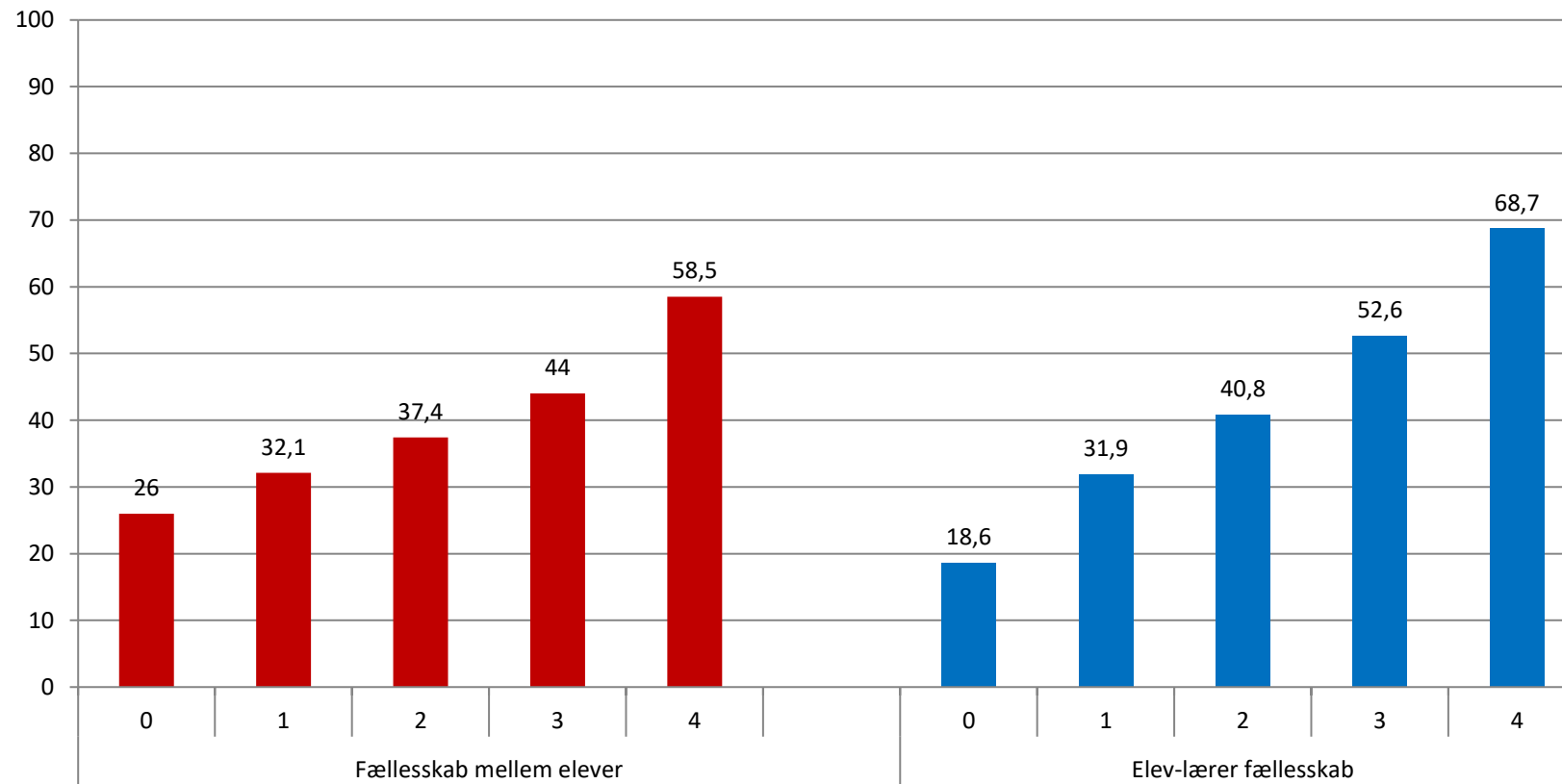

(Knoop, Holstein, Viskum & Moon, 2016)

Fællesskab og self-efficacy

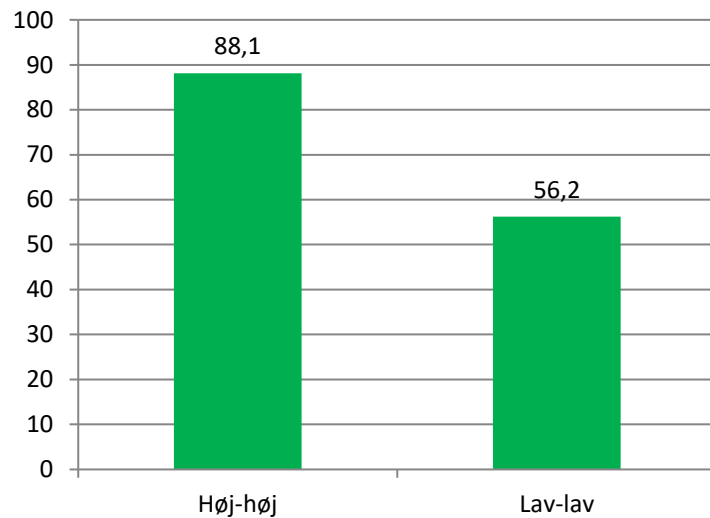
Procent som svarer meget tit/tit til spørgsmålet: Hvis noget er svært for mig i undervisningen, kan jeg selv gøre noget for at komme videre

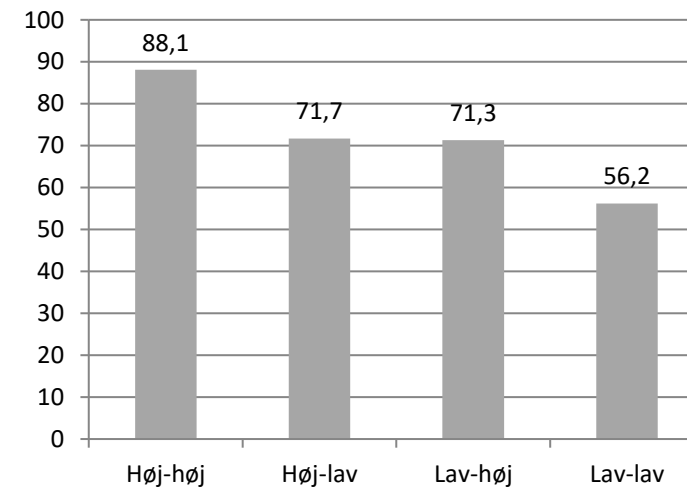
Fællesskab og self-efficacy – kombineret 1

Procent med høj self-efficacy
(Hvor tit kan du klare det, du
sætter dig for?)

Procent med høj self-efficacy
(Hvor tit kan du klare det, du
sætter dig for?)

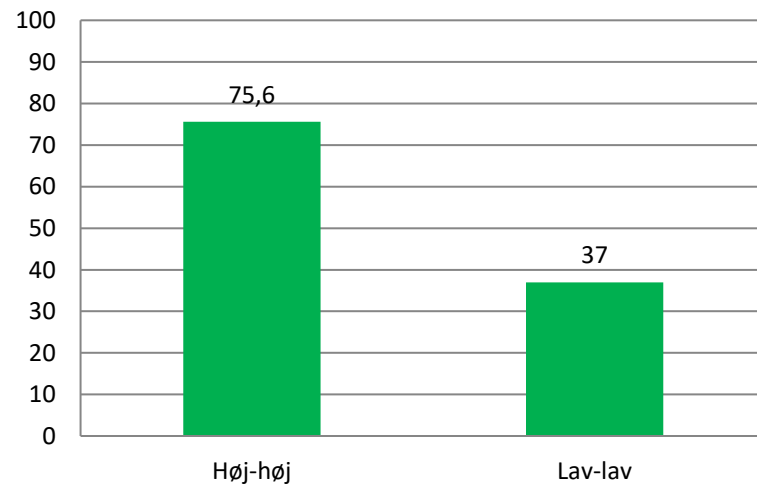

Fællesskab og self-efficacy

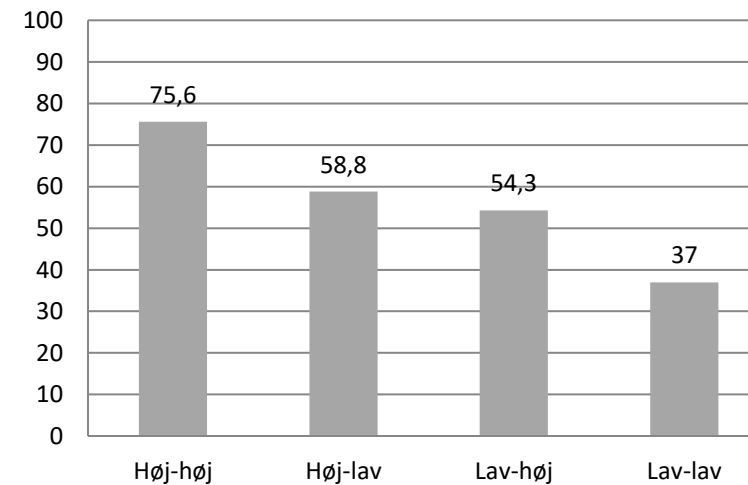
– kombineret 2

Procent med høj self-efficacy (Hvor tit kan du finde en løsning på problemer, bare du prøver hårdt nok?)

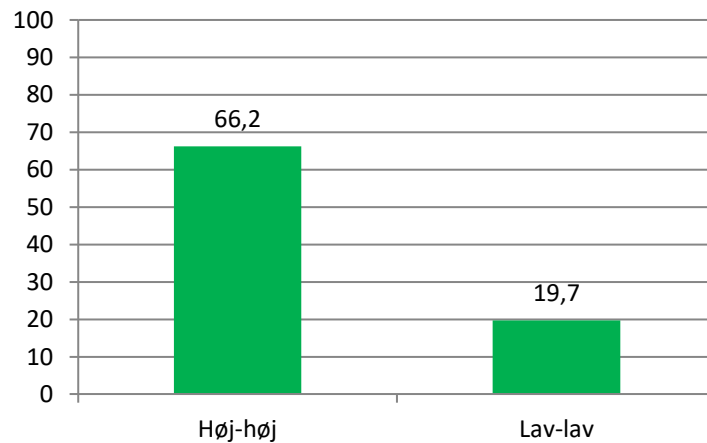
Procent med høj self-efficacy (Hvor tit kan du finde en løsning på problemer, bare du prøver hårdt nok?)

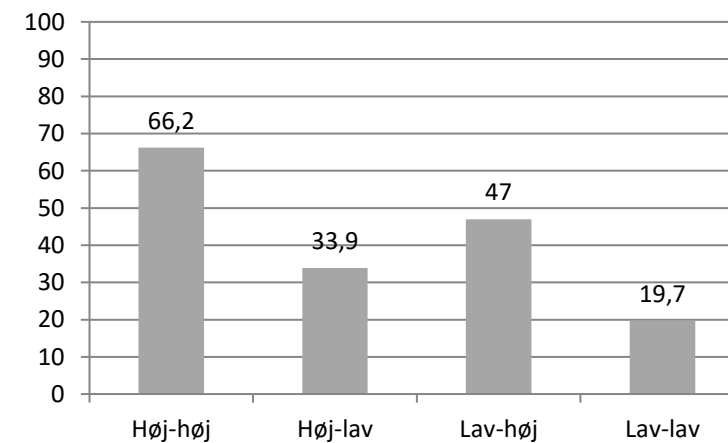
Fællesskab og self-efficacy – kombineret 3

Procent som svarer meget tit/tit til spørgsmålet: Hvis noget er svært for mig i undervisningen, kan jeg selv gøre noget for at komme videre

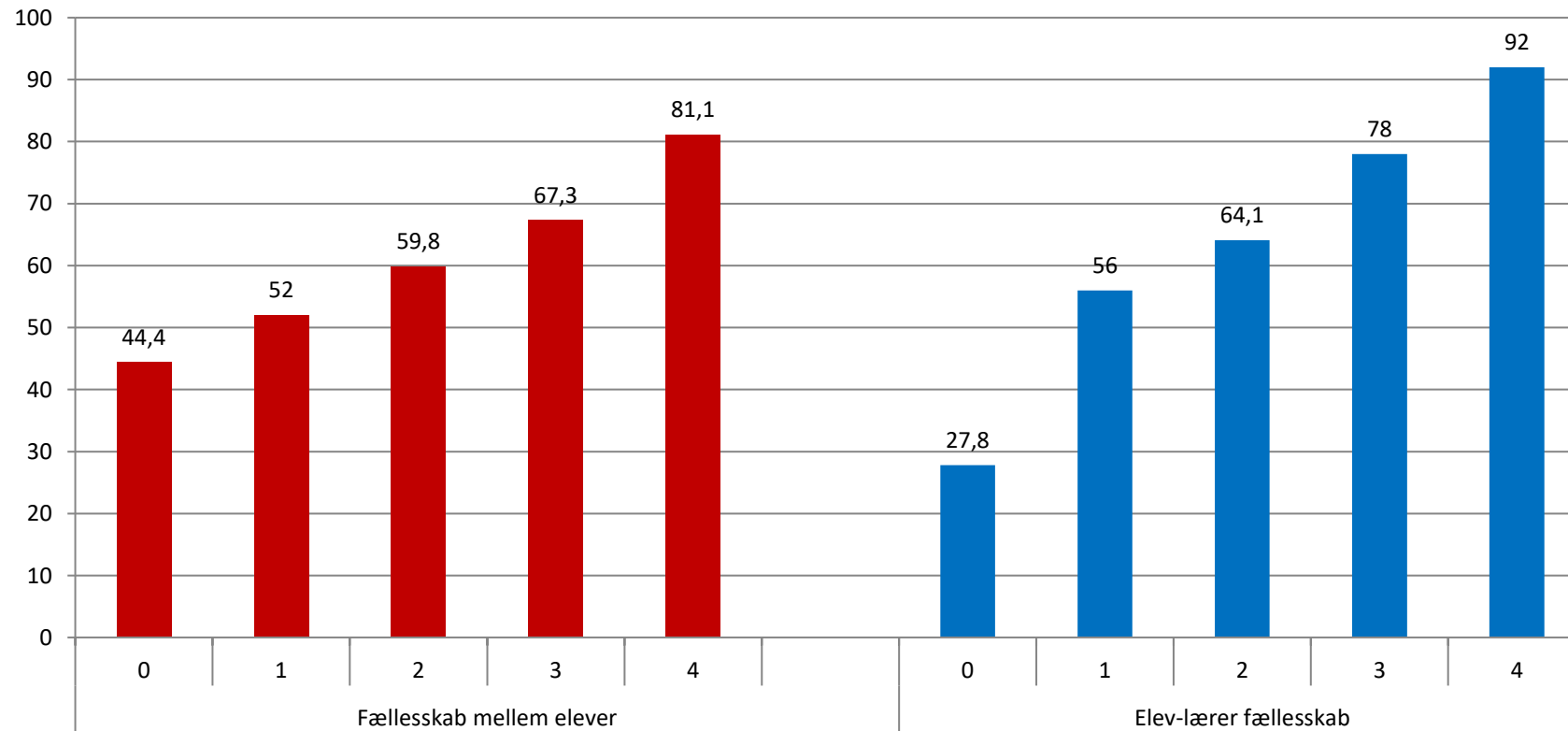
Procent som svarer meget tit/tit til spørgsmålet: Hvis noget er svært for mig i undervisningen, kan jeg selv gøre noget for at komme videre

Fællesskab og præstationer - 1

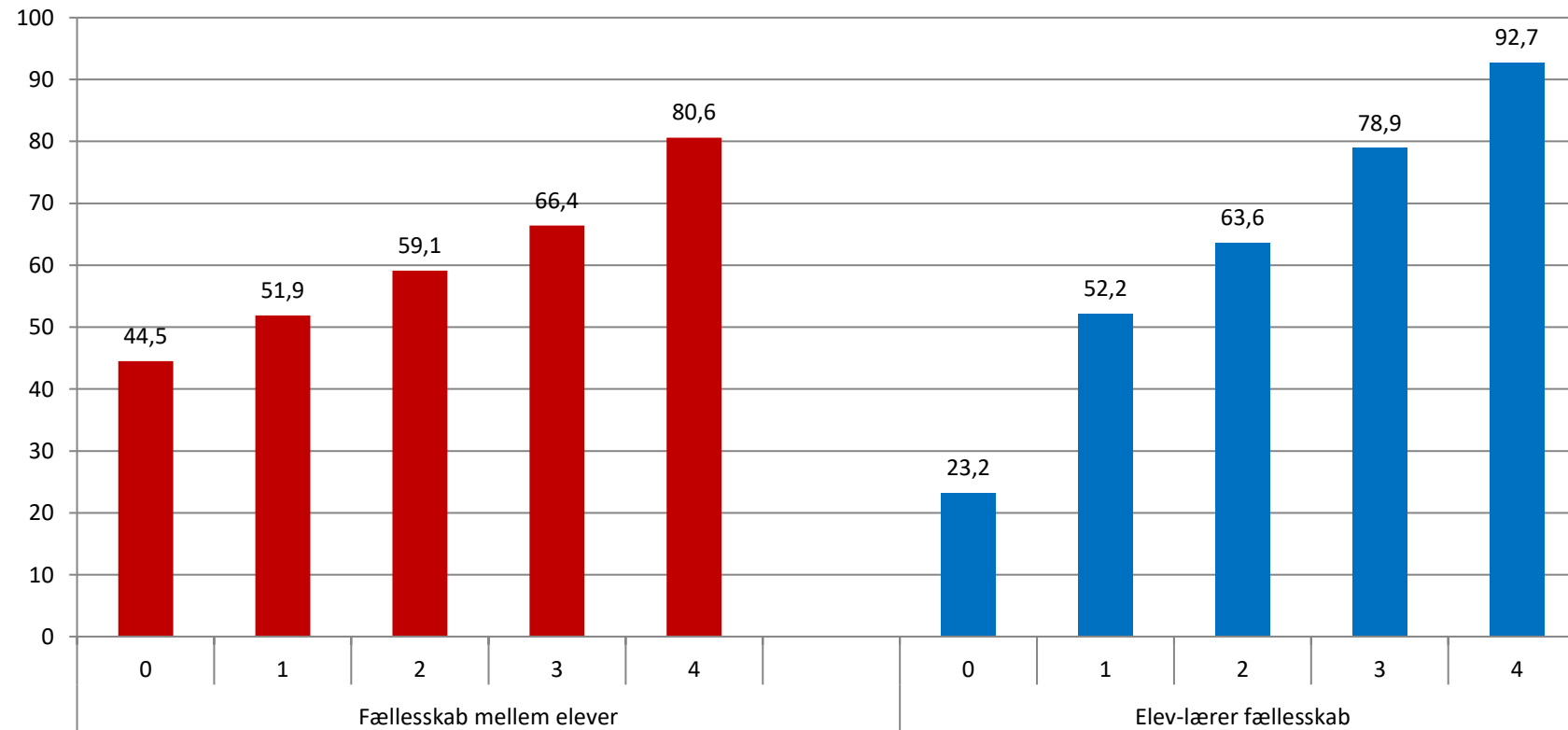
Procent som svarer helt enig/enig til spørgsmålet: Jeg klarer mig godt fagligt i skolen

Fællesskab og præstationer - 2

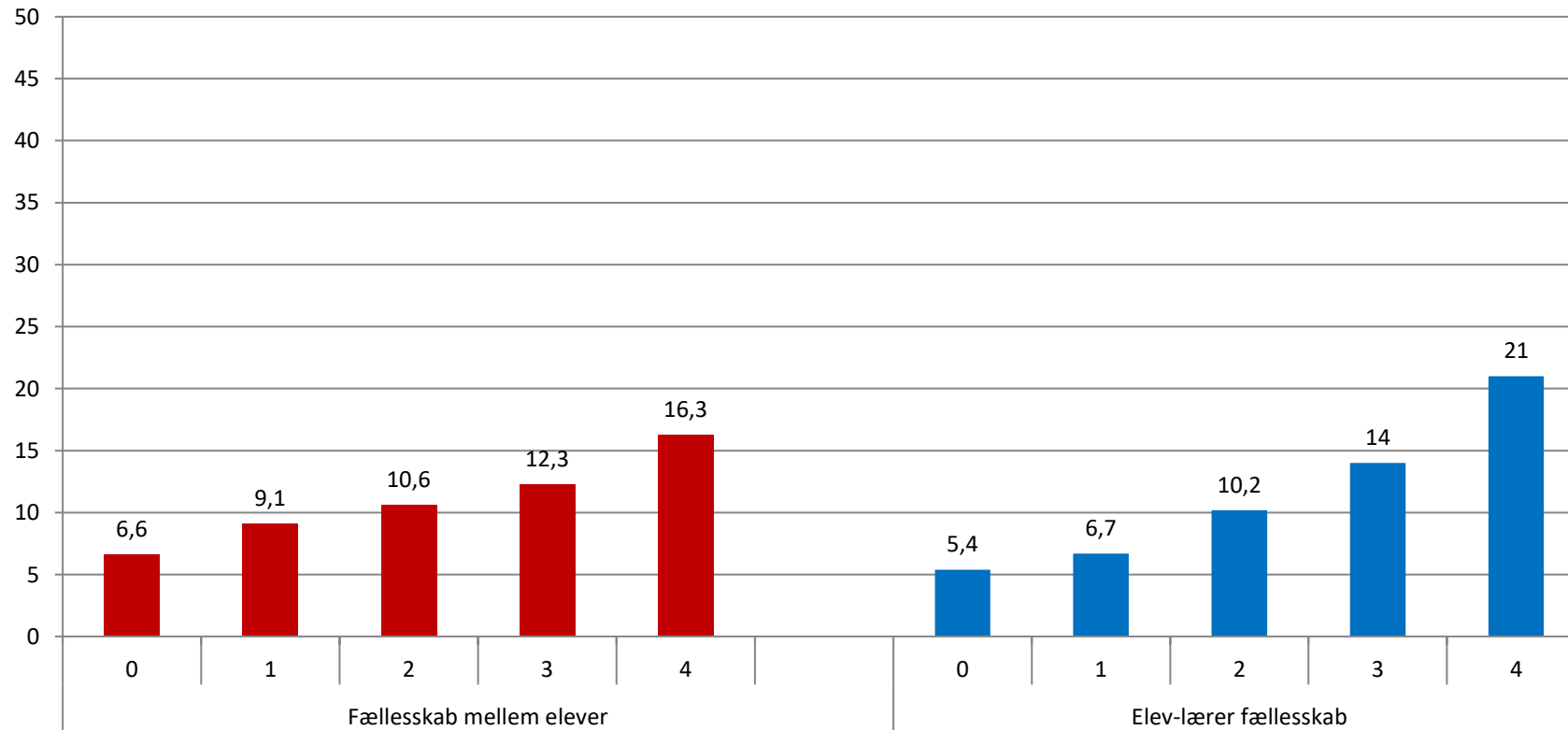
Procent som svarer helt enig/enig til spørgsmålet: Jeg gør gode faglige fremskridt i skolen

Fællesskab og medbestemmelse - 1

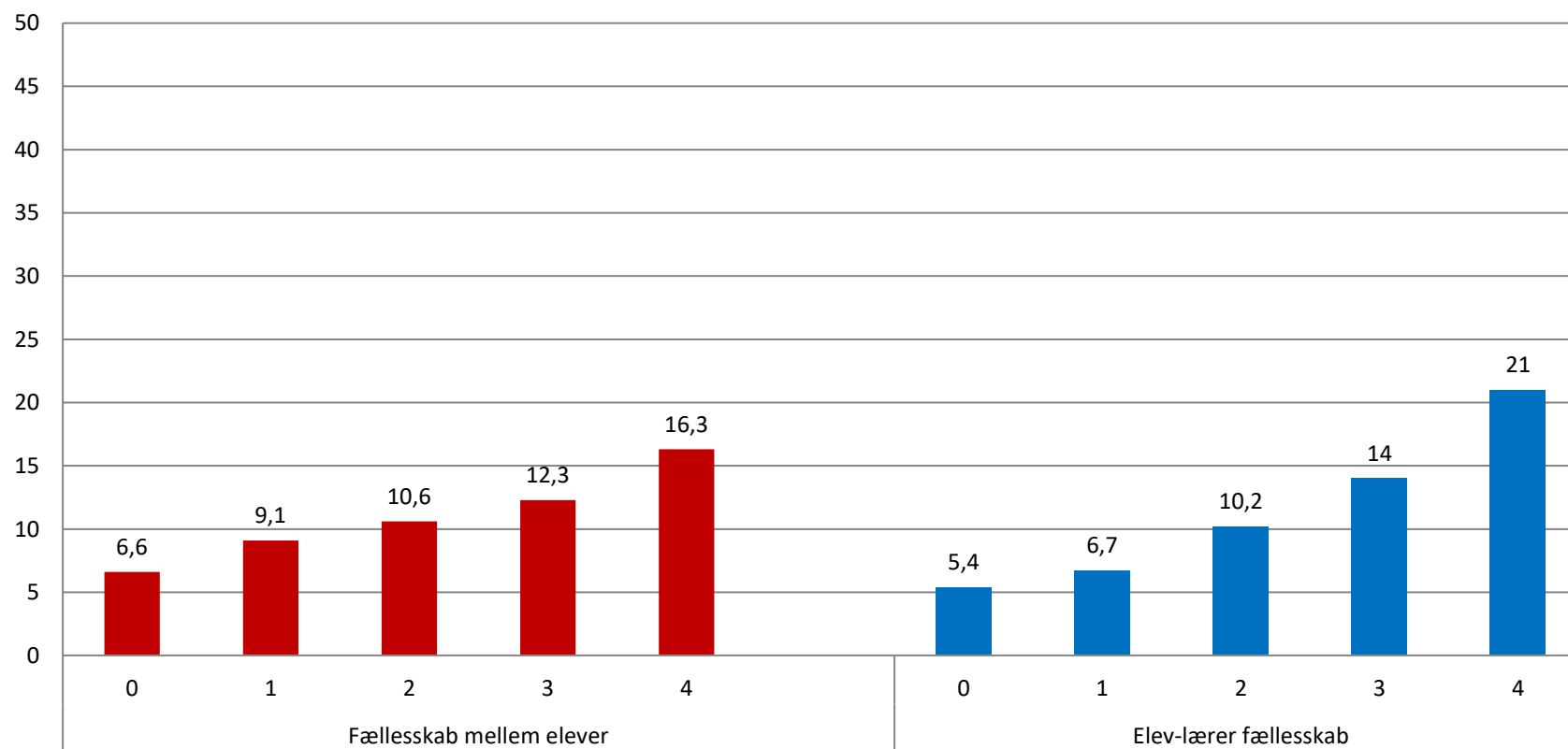
Procent som svarer helt enig/enig til spørgsmålet: Lærerne sørger for, at elevernes ideer bliver brugt i undervisningen

Fællesskab og medbestemmelse - 2

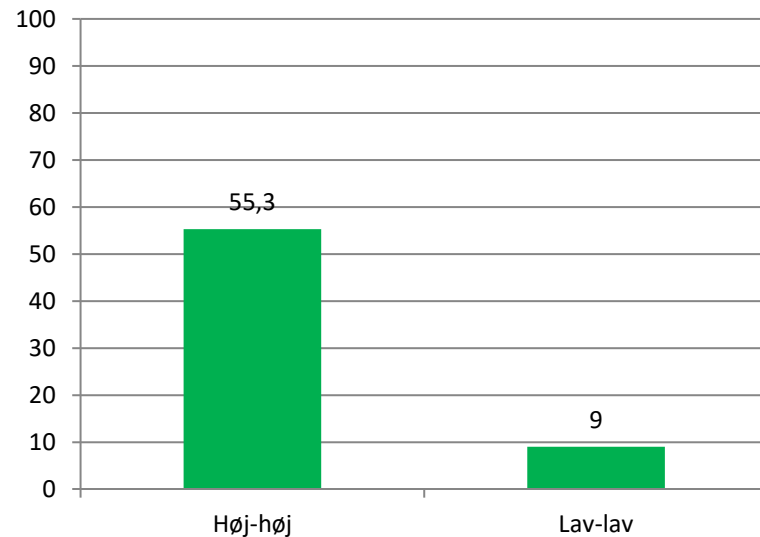
Procent som svarer meget tit / tit til spørgsmålet: Er du og dine klassekammerater med til at bestemme, hvad I skal arbejde med i klassen?

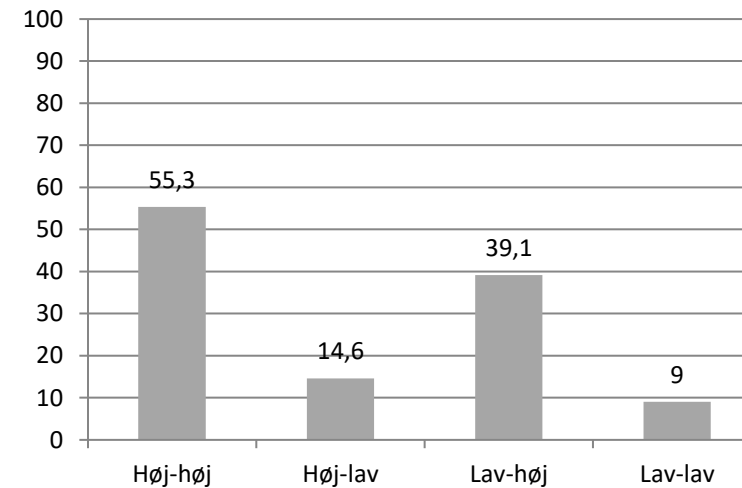
Fællesskab og medbestemmelse – kombineret 1

Procent som svarer helt enig/enig
til spørgsmålet: Lærerne sørger for,
at elevernes ideer bliver brugt i
undervisningen

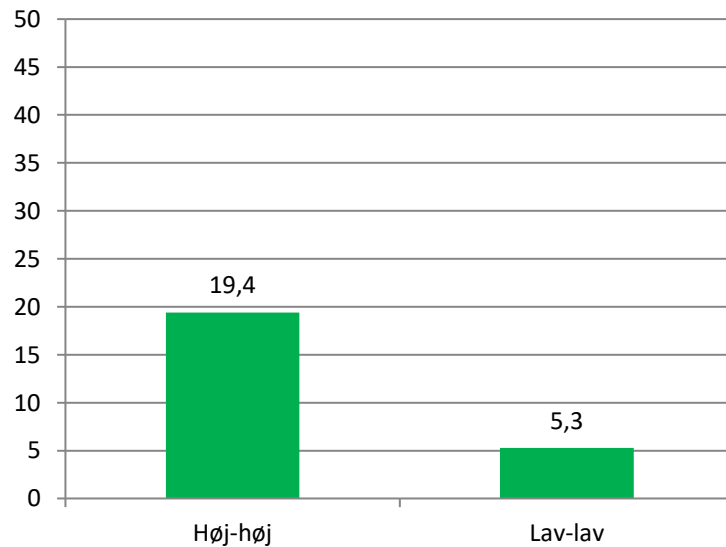
Procent som svarer helt enig/enig
til spørgsmålet: Lærerne sørger
for, at elevernes ideer bliver brugt
i undervisningen

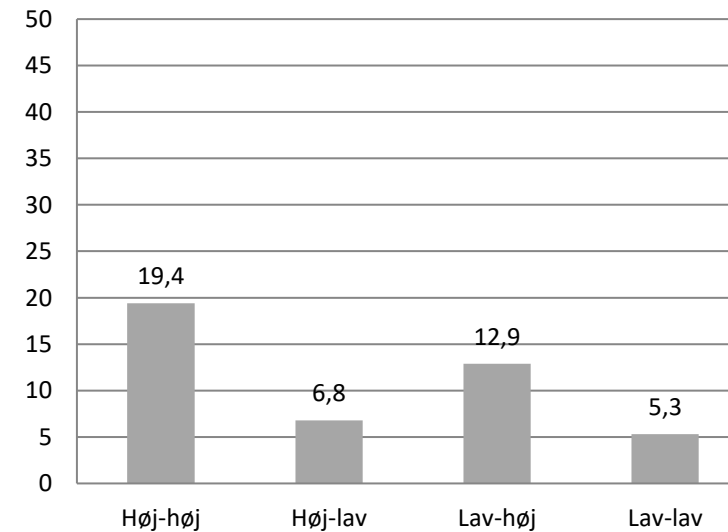
Fællesskab og medbestemmelse – kombineret 2

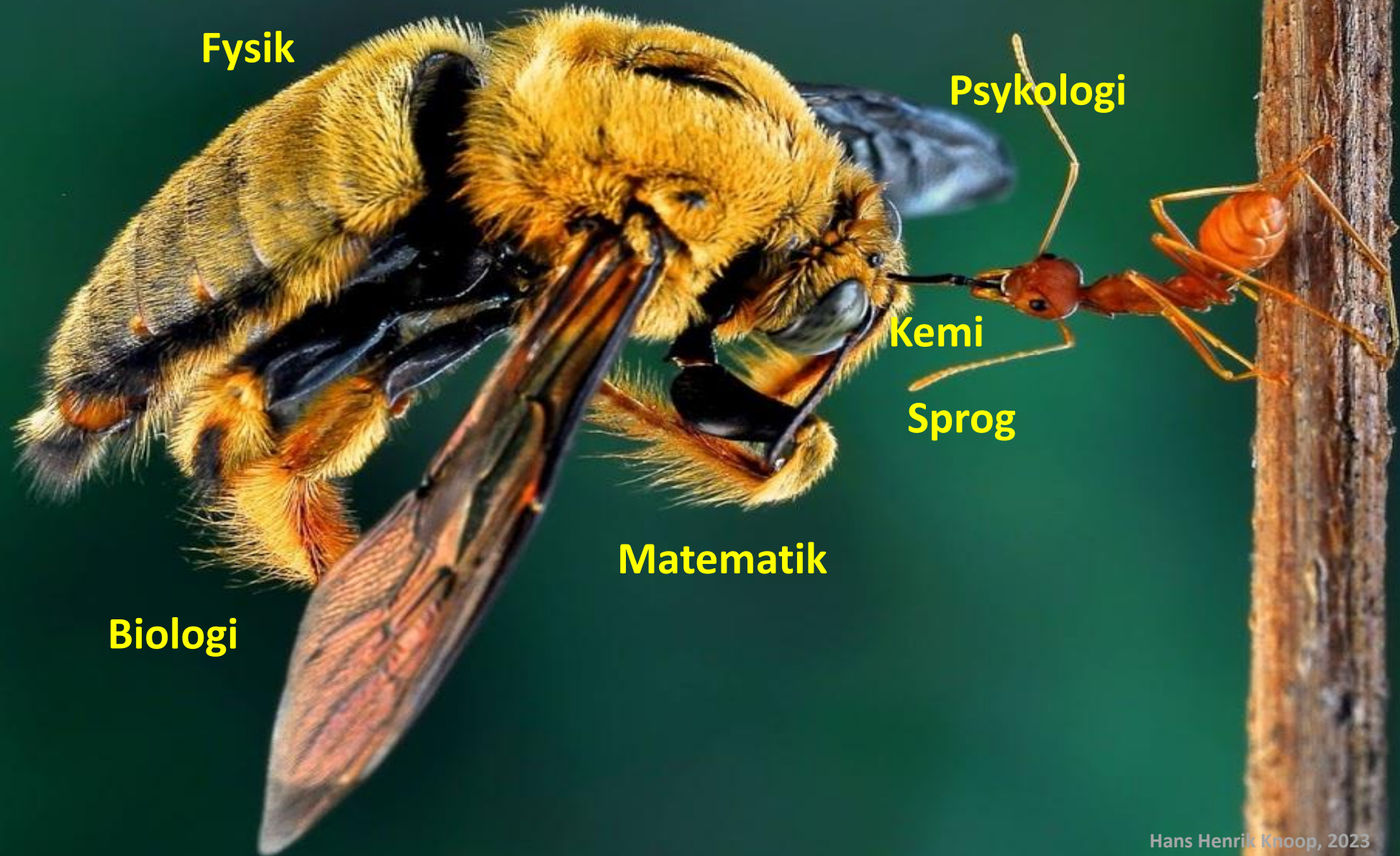
Procent som svarer meget tit / tit
til spørgsmålet: Er du og dine
klassekammerater med til at
bestemme, hvad I skal arbejde
med i klassen?

Procent som svarer meget tit / tit
til spørgsmålet: Er du og dine
klassekammerater med til at
bestemme, hvad I skal arbejde
med i klassen?

Fag som *fælles* perspektiver på helheder

Fysik

Psykologi

Kemi

Sprog

Matematik

Biologi

Pædagogik

Alsidig udvikling

Fag som *fælles* perspektiver på helheder

Fysik

Sprog

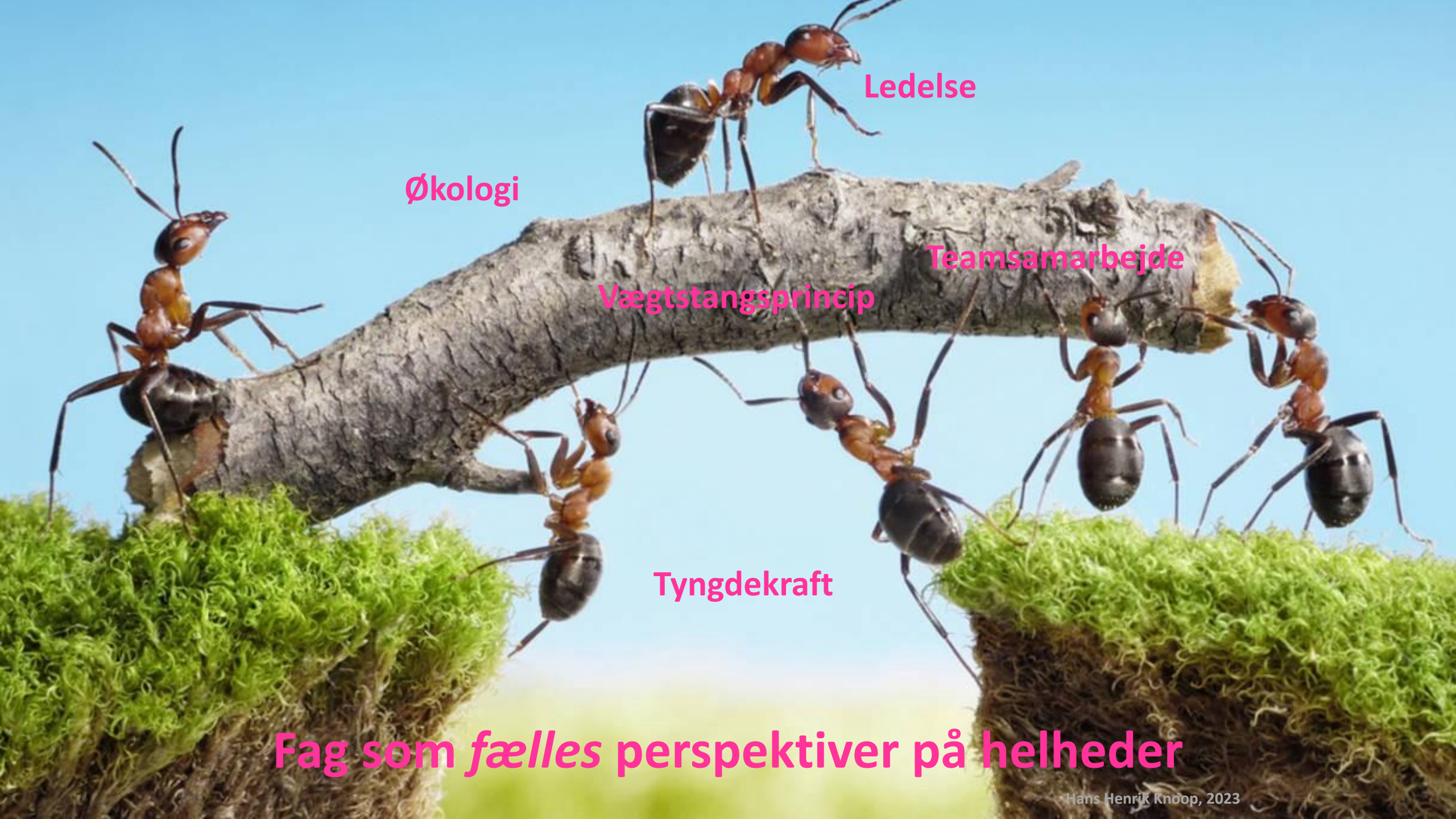
Socialpsykologi

Arbejds
moral

Biokemi

Matematik

Molekylærbiologi

Ledelse

Økologi

Teamsamarbejde

Vægtstangsprincip

Tyngdekraft

Fag som *fælles* perspektiver på helheder

Fællesskab: At føle sig hjemme i verden

At forstå samlede mønstre i sig selv, i andre, i livet, i verden

At være del af noget meget større

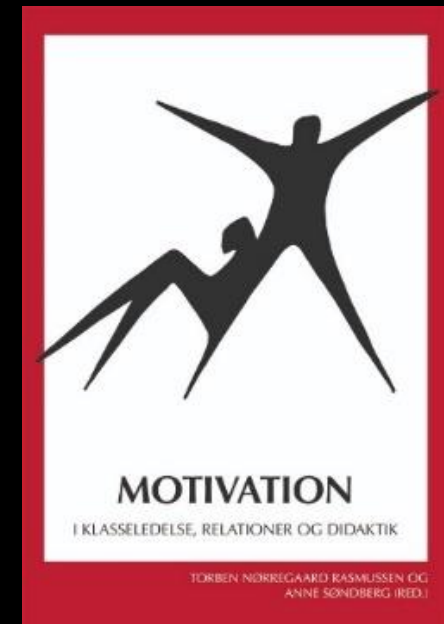
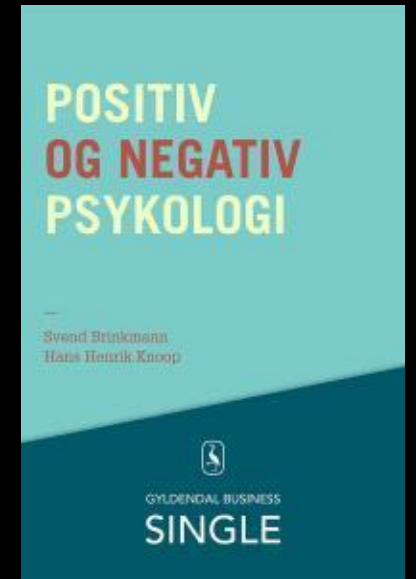
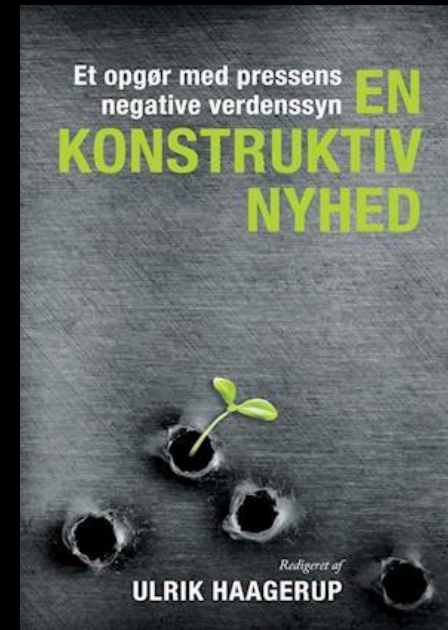
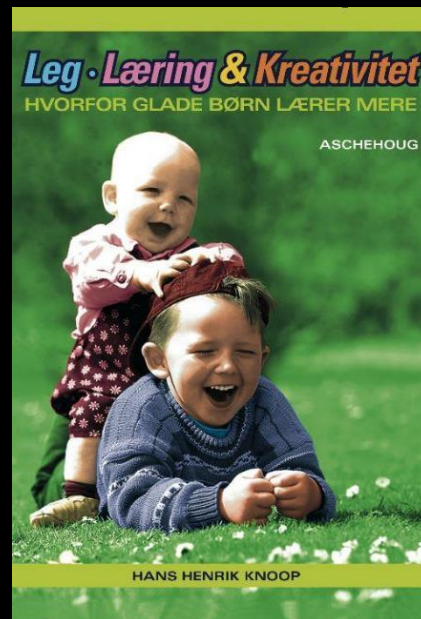
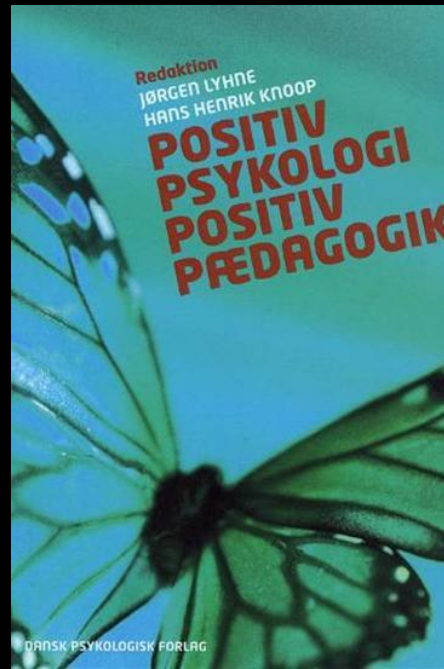
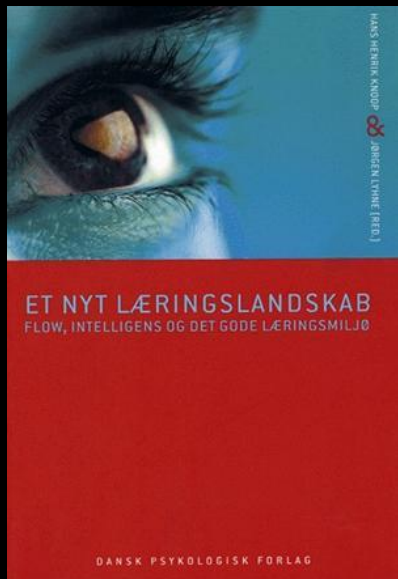
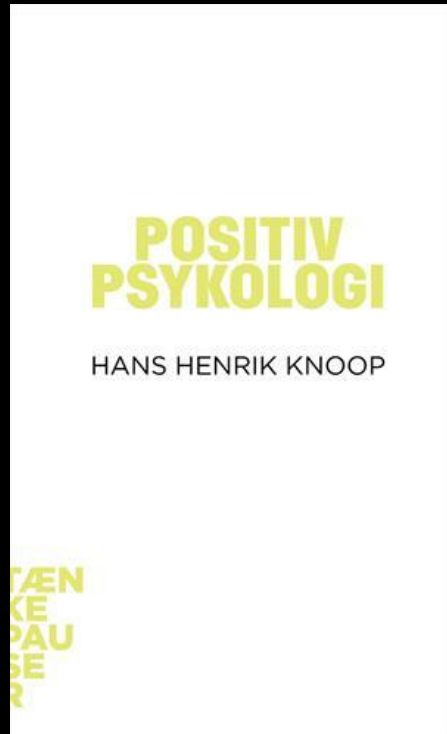
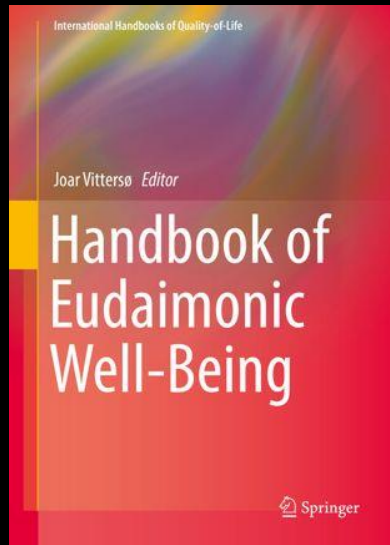
At opleve meningsfulde fremtidsperspektiver

At høre til – gerne helt fra begyndelsen

Photo: Hans Henrik Knoop, 2012

Læs mere her

DANSK CENTER FOR
UNDERVISNINGSMILJØ
Viden til praksis

Hvordan fællesskaber kan give lyst til læring

Lyst til læring

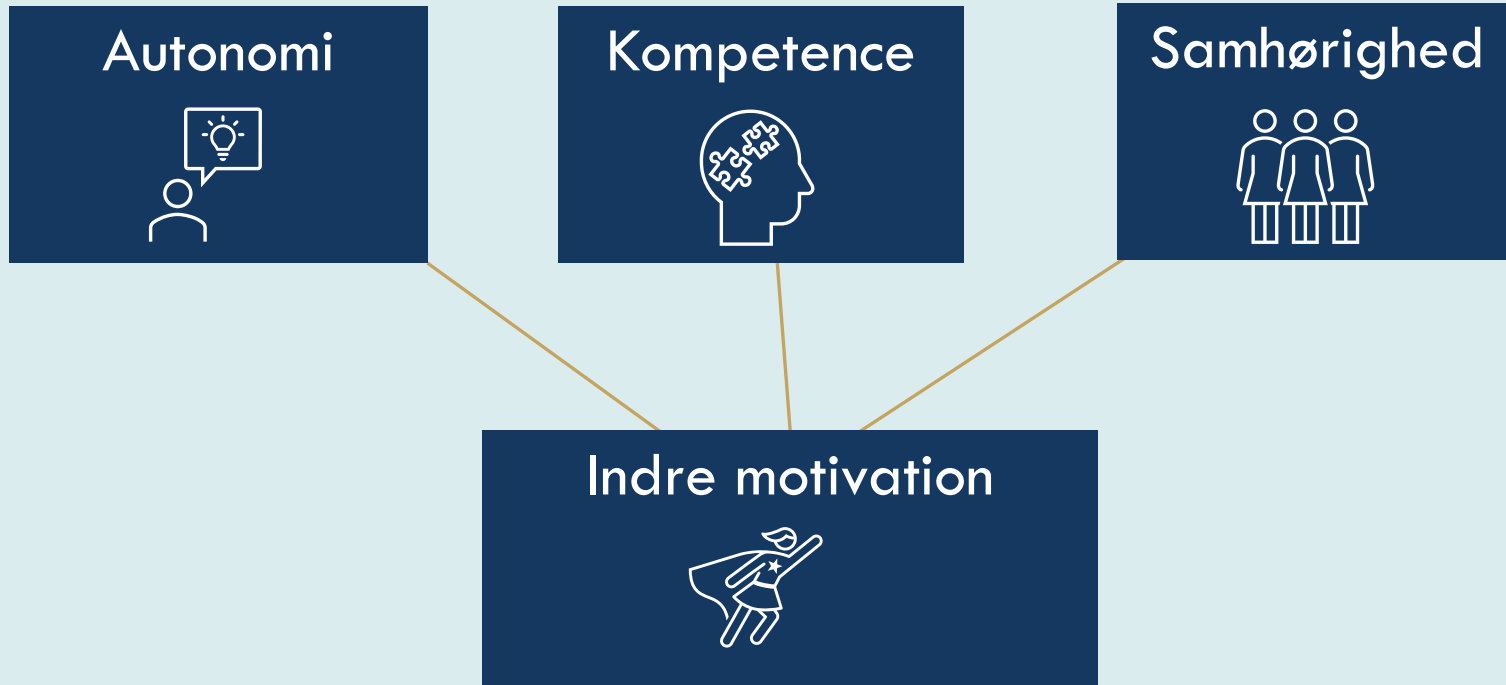

- Tietgenfonden
- SDT teorien
- EUD GF2. 11 skoler. ca. 200 undervisere

- **Materialet er lige på trapperne**
 - 8 veje til motiverende undervisning

Selvbestemmelsesteorien

Arbejdet med fællesskabet

Indirekte fokus

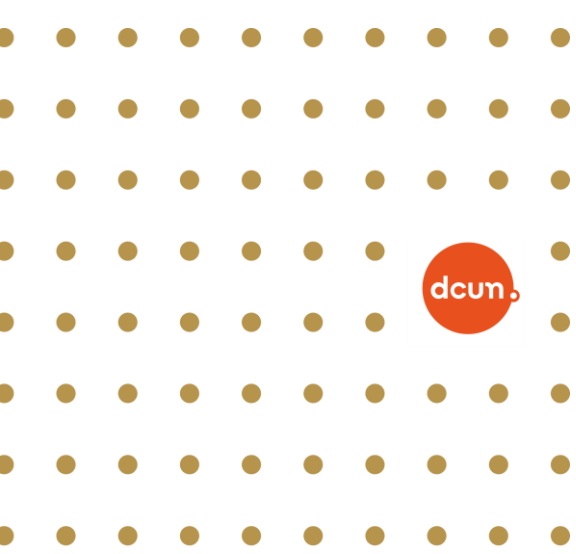

Direkte fokus

Man kan både arbejde med fællesskabet udenfor fagene, og i fagene

Det kan både være store og små indsatser

Eksempler fra praksis

Lærer-elev relation

” ... Så kigger vi lige indad og ser om det er os eller eleven problemet ligger ved.

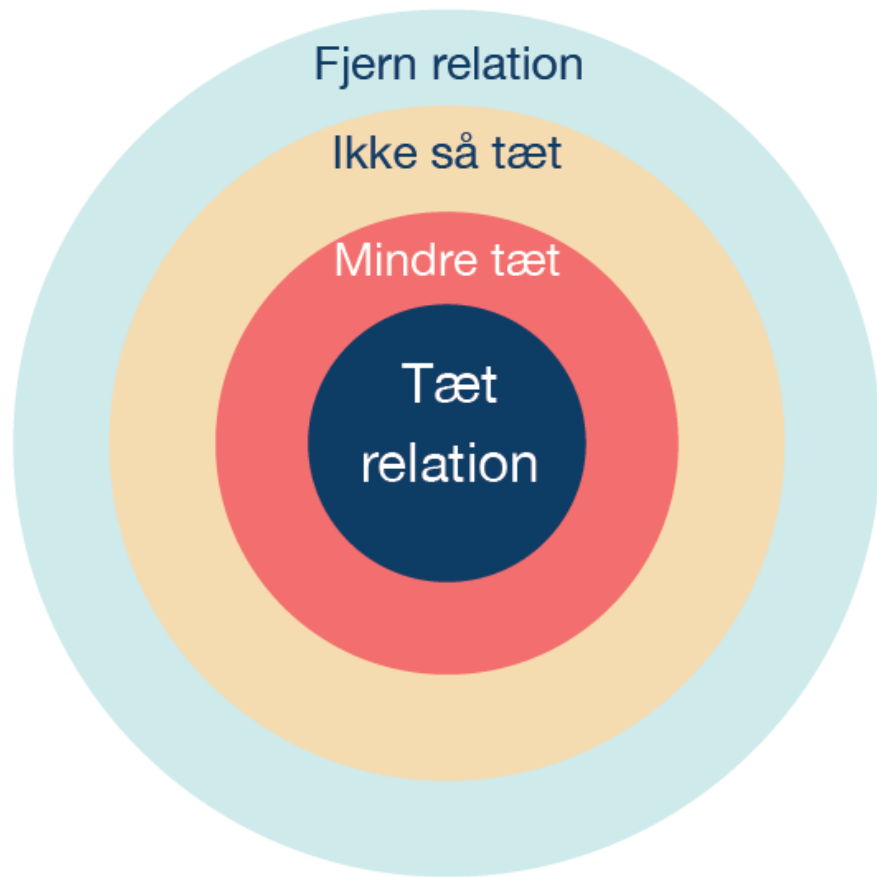
For helt ærligt er der jo nogle gange, nogle man prøver at undgå. Nogle elever er meget nemme at snakke med, sidder på forreste række osv., og nogen er nemme at glemme. Måske er de bare usynlige og måske er de bare pisseirriterende.

Men vi har bestemt os for, at det er vores ansvar, at alle elever skal føle sig set.”

(modig) Skole i Holstebro

dcum.

Elev-elev relation gennem det faglige fællesskab

Flere elever vidste ikke hvad de skulle gøre af sig selv i frikvarterne, turde ikke deltage i fællessnak i klassen og tog ikke initiativ i samarbejde.

Eleverne gik ofte til de samme personer, når der skulle laves gruppearbejde eller projekter, hvilket efterlod en række elever alene eller i grupper, der ikke fungerede så godt.

Det skabte en del utryghed for eleverne.

Skole i København

Alle elever skulle opleve, at have en værdig plads i det faglige fællesskab

- Underviserne tog teten på siddepladser, og lavede grupperne til gruppearbejde
- Underviserne brugte på forhånd definerede roller i samarbejdet
- Underviserne satte fokus på undervisningsdifferentiering
- Underviserne satte fokus på kommunikation og feedback i gruppearbejdet

Opstart med fokus på at 'lære at lære'

Flere undervisere oplevede at deres elever var bange for at fejle.

Det kom til udtryk ved at eleverne ikke turde byde ind, og ikke deltog aktivt i timerne.

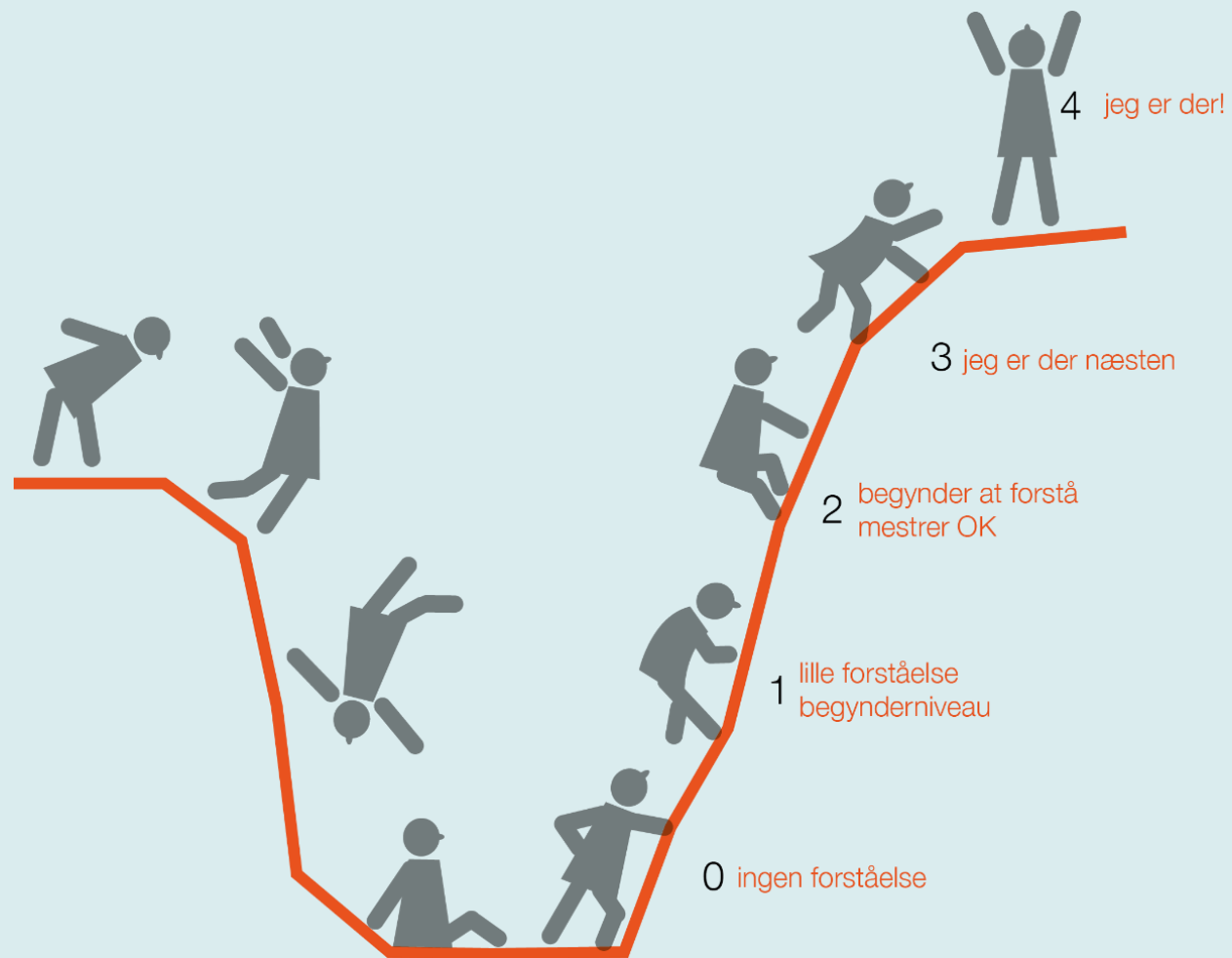
Derfor satte underviserne fokus på det naturlige ved at fejle, og at det er en nødvendighed, når man skal lære noget nyt.

På den måde ville underviserne lære eleverne, at de skulle udfordre sig selv, og være modige.

Skole i Sønderborg

Læringskløften

DANSK CENTER FOR
UNDERVISNINGSMILJØ

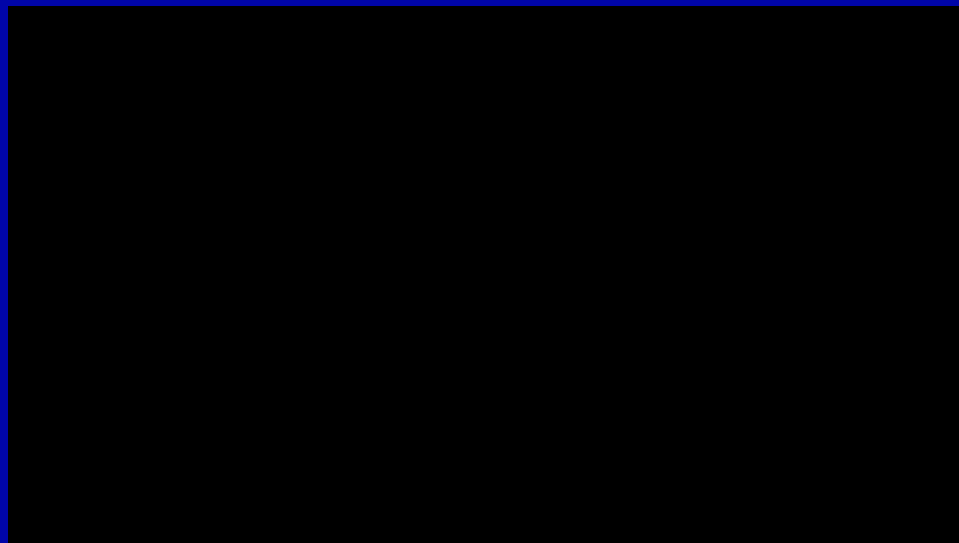
Viden til praksis

Søren skou
skou@dcum.dk

DEN JYSKE HÅNDVÆRKERSKOLE

DEG årsmøde 26-27 april 2023

DJH

DEN JYSKE
HÅNDVÆRKERSKOLE

DJH 1928 – udspringer fra en højskole

5 uddannelser

- Plastmager; 57 ÅE
- Køletekniker; 76 ÅE
- Tømrer/Tække; 175 ÅE
- Elektriker; 283 ÅE
- Skolehjem; 455 ÅE

DJH Mission

Et fyrtårn i erhvervsskolesektoren

Mission:

“DJH er 24H-skolen, hvor vi med tradition og fornyelse danner, uddanner og efteruddanner vores lærlinge og erhvervskunder til højeste niveau”.

Kerneydelsen på DJH

Normalt er kerneydelsen på en skole undervisning, men på DJH er det anderledes, da vi også er en kostskole. Det betyder, at kerneydelsen er mange flere ting på DJH, da et skoleophold hos os er en helhedsoplevelse.

DJH – Et campusmiljø i Østjylland.

Hvor er vores fokus?

Samspillet omkring dannelse/uddannelse

DJH`s model

- Vi skaber vandhuller og nærvær

 Sille Fræer Brodersen
Elevinfo
24 maj 2022 10:37

I går var der padeltennis turnering. God, hyggelig og sjov aften.

Husk du kan købe koder i elevinfo, hvis du vil spille padeltennis i Hadsten.

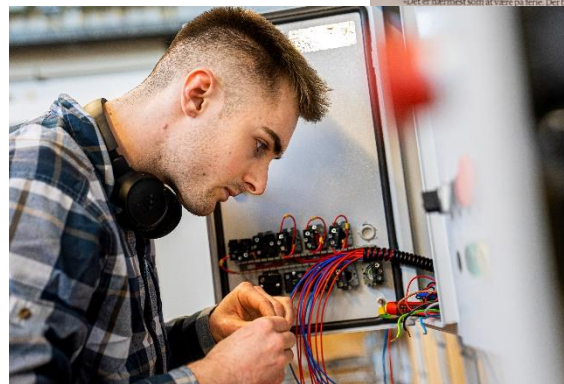

  23 SET AF 75

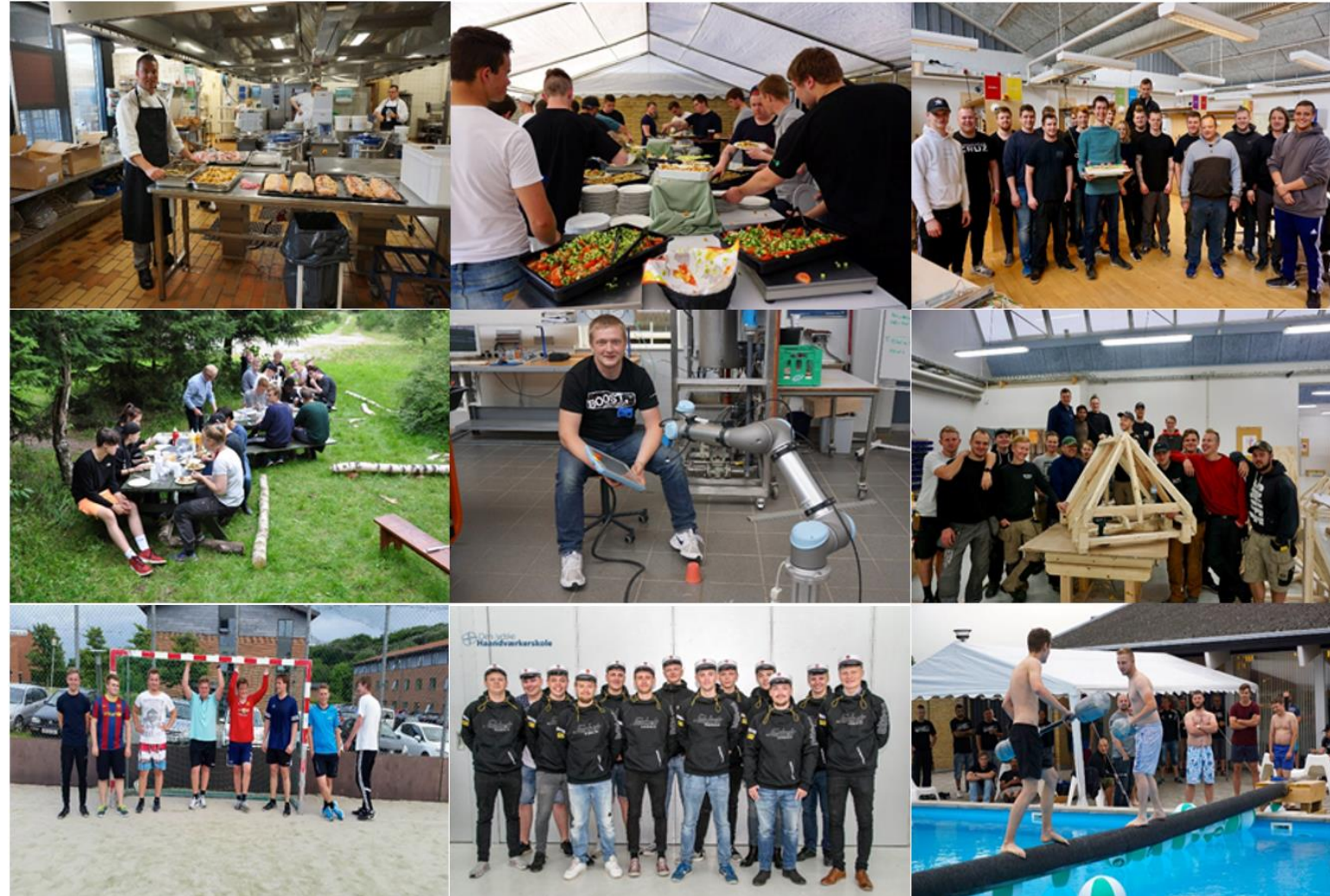

DJH's model

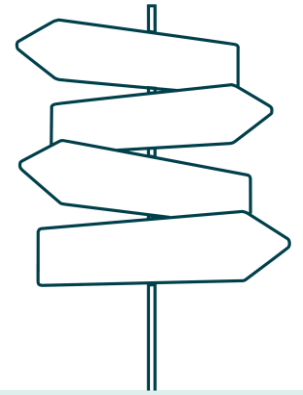
- Faglighed ind i tanken omkring 24H-skolekonceptet

Dette
er
dannelse
og
uddannelse
sammen
på
DJH

Pause

I skal være tilbage i workshop lokalet kl. 15.20

Herefter er der spørgepanel med oplægsholderne og gruppearbejde 😊

Spørgepanel med oplægsholderne

- Hans Henrik Knoop, lektor på Aarhus universitet
- Søren Skou, pædagogisk konsulent, DCUM
- Jesper Kofoed Petersen, direktør på Den Jyske Håndværkerskole
- Simon Mikkelsen, 24h skolechef på Den Jyske Håndværkerskole

Gruppearbejde

1. **Start med at præsentere jer selv kort med navn og skole/organisation**
2. **Drøft herefter følgende:** Anbefalinger til, hvordan vi styrker fællesskaberne på erhvervsuddannelserne.
 - Drøft også gerne: **Hvem der kan bidrage til at føre anbefalingen ud i livet.** Er det f.eks.:
 - Skolerne selv
 - Politikerne
 - DEG
3. **Når tiden er ved at være gået, skal I scanne QR-koden og uploade jeres vigtigste anbefalinger ift. ovenstående 😊**
4. **Det er også via QR-koden, at I kan læse og stemme på andre gruppers forslag, hvis I synes, de også er vigtige.**

Afrunding

Næste indslag starter kl. 16.45 i
plenumsalen:

Vidensbazar

